

es.o.es

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

Numer 2 / 2013

■ W CZTERY OCZY

WYWIAD Z PANIĄ PROFESOR IRENĄ WÓYCICKĄ

SEKRETARZEM STANU DS. SPOŁECZNYCH
W KANCELARII PREZYDENTA RP - S. 12

■ AKTUALNOŚCI

NAJWAŻNIEJSZA JEST RODZINA

- PODSUMOWANIE DEBATY
„WAŻNE SPRAWY POLSKICH RODZIN - S. 3

■ DOBRE PRAKTYKI

CENNE INICJATYWY SPOŁECZNE NA RZECZ RODZINY

S. 22

Biuletyn Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie

ul. Piastowska 32, 30-070 Kraków
tel.: 12 422 06 36; fax 12 422 06 36 wew. 44
e-mail: biuro@rops.krakow.pl
www.rops.krakow.pl

Biuro Projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej”

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie
ul. Lea 112, 30-133 Kraków
tel.: 12 639 14 40
e-mail: szkoleniapokl@rops.krakow.pl

Zespół redakcyjny:

Wioletta Wilimska – redaktor naczelny
Rafał Barański
Magdalena Opyd

Okładka i skład:

Agencja Reklamowa Po Prostu Sp. z o.o.
e-mail: biuro@arpoprostu.pl
www.arpoprostu.pl

ISSN 1231-2770

Nakład: 1500 egz.

Druk:

GRAFPOL Agnieszka Blichniarz-Krupińska
ul. Stefana Czarnickiego 1, 53-650 Wrocław

Wydawnictwo współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Osoby chętne do współpracy zapraszamy do podzielenia się swoimi osiągnięciami i ciekawostkami dotyczącymi problematyki społecznej z Państwa terenów.

es.O.es

SPIS TREŚCI

■ WSTĘP	2
■ AKTUALNOŚCI	3
Najważniejsza jest Rodzina - podsumowanie debaty „Ważne sprawy polskich rodzin”	3
Partycypacyjne tworzenie lokalnej polityki rodzinnej	5
Nagrodzono nas - Wiekowe Zajawkowe! Najlepszą Regionalną Kampanią Społeczną 2012 roku!	8
Konkurs Małopolski Pracownik Socjalny roku 2013	9
■ W CZTERY OCZY	10
Wywiad z Panią Profesor Ireną Wóycicką, sekretarzem Stanu ds. Społecznych w Kancelarii Prezydenta RP	10
Wybrane aspekty przygotowania kandydatów do roli rodziców adopcyjnych w Małopolskim Ośrodku Adopcyjnym	13
Jak budować pozytywne relacje w rodzinie	16
■ DOBRE PRAKTYKI	19
PES dla najmłodszych czyli jak rodzinie spędzić dzień z ekonomią społeczną	19
Cenne inicjatywy społeczne na rzecz rodziny	21
Pokonać kryzys, wzmocnić rodzinę - dobre praktyki w zakresie wspierania rodziny	24
■ Z OBSERWATORIUM	26
Małopolska rodzina na tle innych województw	26

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Ważne sprawy polskich rodzin, które na co dzień zaprzężają uwagę rodziców, dziadków, dzieci i młodzieży są jednocześnie tymi, wokół których musi się koncentrować uwaga samorządów terytorialnych, organizacji społecznych i społeczeństwa obywatelskiego, aby wspólnie odpowiedzieć na wyzwania stojące przed rodzinami. Rosnące obciążenie demograficzne, trudności na rynku pracy, dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych to tylko wybrane z nich. Małopolska na tle innych regionów prezentuje się jako województwo o korzystnych wskaźnikach społeczno - gospodarczych, czego przykładem jest chociażby wyższy od średniej ogólnopolskiej wskaźnik urodzeń, niższa stopa bezrobocia czy skala ubóstwa. Nie zmienia to jednak faktu, że bardzo wiele musimy zrobić dla poprawy jakości życia mieszkańców. Samorząd województwa podjął się opracowania ambitnego planu działań na rzecz poprawy standardów życia mieszkańców w regionie rodzin. Plan ten, nazwany Programem Strategicznym Włączenie Społeczne, kładzie nacisk na działania profilaktyczne, które zmniejszają ryzyko wystąpienia problemów społecznych, poprzez m.in. rozwój oferty spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży, wsparcie dla świadomego rodzicielstwa, tworzenie warunków do rozwoju opieki domowej nad osobami starszymi czy niepełnosprawnymi.

Ten temat został poruszony podczas debaty *Ważne sprawy polskich rodzin. Prezydenckie spotkania obywatelskie*, która odbyła się w roku bieżącym w Nowym Sączu. To wtedy podpisaliśmy deklarację wyrażającą gotowość małopolskich samorządów do zaangażowania się w tworzenie Małopolskiej Karty Rodziny. Ma ona zagwarantować rodzinom wychowującym co najmniej troje dzieci oraz rodzinom zastępczym bogatą ofertę ulg i preferencji w dziedzinach takich jak edukacja, transport i komunikacja, kultura, sport i turystyka. Ma także promować wizerunek i prestiż rodzin wielodzietnych w społeczeństwie.

Zapewniam Państwa, że kształtując Małopolskę jako region przyjazny rodzinie, dokładamy i wciąż dokładać będziemy wszelkich starań, by podejmowane przez nas działania przyczyniały się do podnoszenia standardów życia małopolskich rodzin.

Marek Sowa

Marszałek Województwa Małopolskiego

Szanowni Państwo,

Postęp cywilizacyjny, kryzys ekonomiczny i zmiany w podejściu do modelu rodziny to tylko niektóre z czynników, które wpływają na fakt, iż młodzi ludzie w dzisiejszych czasach decydują o założeniu rodziny odsuwając na dalszy plan. Zachęcam Państwa do lektury artykułu *Małopolska na tle innych województw*, by dowiedzieć się więcej na temat tendencji demograficznych w naszym regionie. Wychodząc naprzeciw wyzwaniom takim jak przeciwdziałanie skutkom kryzysu niskiej dzietności, który już teraz dotknął wiele obszarów Polski, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie wraz z Kancelarią Prezydenta RP i Uniwersytetem Warszawskim zorganizował w roku bieżącym debatę *Ważne sprawy polskich rodzin. Prezydenckie spotkania obywatelskie*. Analiza sytuacji, w jakiej znajdują się małopolskie rodziny, dokonana na podstawie spotkania, weryfikacja ich potrzeb oraz trudności, z jakim muszą zmagać się na co dzień, uświadomiła, jak istotną rolę w kształtowaniu polityki rodzinnej pełni dialog oraz harmonijna współpraca samorządu oraz jednostek pozarządowych. Szczegółową relację z wydarzenia, w którym udział wzięli Prezydent RP Bronisław Komorowski odnajdą Państwo w artykule *Najważniejsza jest rodzina - Podsumowanie debaty Ważne sprawy polskich rodzin*. Wnioski wyciągnięte podczas spotkania posłużyły zespołowi ekspertów w wypracowaniu rekomendacji do Programu Polityki Rodzinnej Prezydenta RP „Dobry klimat dla rodziny”. Na łamach naszego pisma zamieściliśmy także wywiad z przewodniczącą zespołu, Panią Minister Ireną Wóycicką, dotyczący założeń projektu. Wszystkim, którzy chcieliby pogłębić swoją wiedzę na temat dobrych praktyk w zakresie wspierania rodziny podejmowanych na terenie województwa małopolskiego polecam artykuły *Cenne inicjatywy społeczne na rzecz rodziny* oraz *Pokonać kryzys, wzmocnić rodzinę*. Godny uwagi jest również tekst pt. *Wybrane aspekty przygotowania kandydatów do roli rodziców adopcyjnych w Małopolskim Ośrodku Adopcyjnym*. Przeczytać mogą w nim Państwo więcej na temat teoretycznych i praktycznych kwestii związanych z jakże złożonym i wieloaspektowym procesem, jakim jest adopcja.

Zachęcam do lektury wszystkich artykułów 2 numeru kwartalnika, który oddaję w Państwa ręce.

Wioletta Wilimska

Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie

AKTUALNOŚCI

NAJWAŻNIEJSZA JEST RODZINA - PODSUMOWANIE DEBATY „WAŻNE SPRAWY POLSKICH RODZIN”

17 maja w PWZS w Nowym Sączu odbyła się debata *Ważne sprawy polskich rodzin. Prezydenckie spotkania obywatelskie*, w której udział wzięli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Bronisław Komorowski oraz Marszałek Województwa, Małopolskiego Marek Sowa.

Spotkanie zorganizowane przez Kancelarię Prezydenta RP, Uniwersytet Warszawski oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie miało formę konsultacji obywatelskich, do których zaproszeni zostali mieszkańcy Małopolski, przedstawiciele samorządów lokalnych, instytucji pozarządowych oraz naukowcy. Celem debaty było włączenie społeczności lokalnych w tworzenie strategii polityki rodzinnej, jaka powstaje w Kancelarii Prezydenta. Podczas części inauguracyjnej podpisana została także deklaracja w sprawie Małopolskiej Karty Rodziny.

Debatę rozpoczął Marszałek Województwa Małopolskiego, Marek

Sowa: - *Istotą rodziny trudno zamknąć w prostych słowach. Istotą rodziny jest każdy z nas tutaj obecnych, ze swoimi rodzinnymi doświadczeniami, wyobrażeniami, oczekiwaniami. Ale prawda o rodzinie jest nadzwyczajnie prosta: to przecież w rodzinie się rodzimy, przy niej wzrastamy i w niej jesteśmy kształtowani. Do budowania rodziny dążymy w młodości i ostatecznie u schyłku życia pośród rodziny chcielibyśmy odchodzić - mówił marszałek. Marszałek zaznaczył, że małopolskie rodziny, w porównaniu z sytuacją w innych regionach kraju, zawiązują związki, zawierają małżeństwa, rzadziej się rozwodzą, mamy więcej dzieci i żyjemy dłużej.*

Głos zabrał także Prezydent RP Bronisław Komorowski: - *To już drugie ze spotkań obywatelskich poświęconych sprawom rodziny. Możemy w ten sposób dać pewien przykład, dyskutując i rozwiązując sprawy polskich rodzin, spotykając się na terenie województwa, które nie przeżywa głębokiego kryzysu*

demograficznego, nie przeżywa kryzysu urodzeń - mówił prezydent.

I dodał: - Szczególnie południowa część tego województwa, a więc także obszar gdzie dziś się znajdujemy, może być pewnym wzorcem, a przynajmniej źródłem refleksji, dlaczego tak się dzieje, że w niektórych rejonach kraju bardziej, a w innych mniej daje o sobie znać kryzys demograficzny, dla Polski bardzo niebezpieczny, jeśli się utrwali jako tendencja.

Następnie przedstawiciele samorządu województwa - Marszałek Marek Sowa i Wicemarszałek Wojciech Kozak - podpisali deklarację w sprawie Małopolskiej Karty Rodziny. Podpisali pod założeniami pierwszej na skalę wojewódzką inicjatywy skierowanej do rodzin wielodzietnych oraz rodzin zastępczych złożyli również reprezentanci małopolskich gmin, które chcą uczestniczyć w pracach nad przygotowaniem projektu. Małopolska Karta Rodziny ma zagwarantować dostęp do atrakcyjnej oferty w obszarze m. in. edukacji, transportu i komunikacji, kultury, sportu

i turystyki. Do uczestnictwa w tworzeniu przedsięwzięcia obok małopolskich jednostek organizacyjnych oraz spółek kapitałowych, których Województwo Małopolskie jest udziałowcem lub akcjonariuszem przystąpią także podmioty komercyjne prowadzące działalność gospodarczą na terenie województwa.

Po części inauguracyjnej uczestnicy spotkania zostali podzieleni na kilka grup warsztatowych. Każda z nich miała za zadanie analizę trudności, z jakimi, na co dzień spotykają się Małopolanie oraz próbę zaproponowania rozwiązań na poziomie lokalnym. Jednocześnie miał miejsce panel poświęcony możliwościom zacieśnienia współpracy samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi.

Finałem spotkania była dyskusja z udziałem ekspertów z zakresu pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia i prawa. W gronie specjalistów, którzy odpowiadali na wymagające pytania Rzeczników grup warsztatowych znaleźli się przedstawiciele reprezentujący sektor publiczny oraz instytucje społeczne i prywatne: Józefa Szczurek-Żelazko (Przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej Sejmiku Województwa Małopolskiego), Małgorzata Lechowicz (Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego), Andrzej Martynuska (Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie), Józef Markiewicz (Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Nowym Sączu), Wiesława Borczyk (Prezes Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku), Dariusz Madera (Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego), Kamilla Banasik-Brudny (Dyrektor Biura Małopolskiego Związku Pracodawców) oraz Agnieszka Czmyr-Kaczanowska (Prezes Fundacji ALE HECA!).

Zagadnienia wypracowane przez poszczególne grupy nie zamknęły się w jednym obszarze tematycznym. Pojawiły się między innymi pytania z zakresu: mieszkalnictwa, dostępności do lekarzy specjalistów, powrotu na rynek pracy po urlopie macierzyńskim, łączenia życia zawodowego z rodzicielstwem czy wsparcia rodzin w opiece nad osobami zależnymi. Nie zabrakło także pytań o wsparcie rodzin zastępczych oraz wielodzietnych, ułatwienie im dostępu do kultury i rozrywki.

Zaangażowanie w dyskusję i aktywny udział uczestników spotkania, przerosły oczekiwania organizatorów tym samym pokazał jak ważną rolę w kształtowaniu polityki rodzinnej pełni dialog z mieszkańcami. Podkreślił to w swoim wystąpieniu podsumowującym debatę Wicemarszałek Województwa Małopolskiego, Wojciech Kozak: *Korzystając z okazji chciałabym Państwu bardzo serdecznie podziękować za to spotkanie, które stanie się dla Samorządu niezwykle cenną inspiracją. Wyniki debaty, pytania i wpracowanie odpowiedzi pokazują, że spotkania takie jak to, powinny się zdecydowanie częściej odbywać.*

O konieczności określenia priorytetów dla rodziny, wspomniała także Pani Minister Irena Wóycicka, Podsekretarz Stanu ds. Społecznych w Kancelarii Prezydenta RP: *To, co chciałby powiedzieć Prezydent przez podejmowane działania na rzecz Rodziny, także przez dzisiejsze spotkanie, to konieczność określenia priorytetów niezbędnych dla Rodzin. Jeśli ma się ustalone priorytety można je realizować, na każdym szczeblu - centralnym, regionalnym i lokalnym. Z tego miejsca zwracam się do Państwa: do Rodzin do Samorządowców - stwórzmy wspólnie te priorytety i rozwiążmy dotyczące nas problemy.*

Ze względu na mnogość poruszonych tematów i ciekawe inicjatywy ich rozwiązania, debata pozostawiła po sobie niedosyt dalszej rozmowy. Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie, Pani Wioletta Wilimska, wyraziła nadzieję, że debata Ważne sprawy polskich rodzin. Prezydenckie spotkania obywatelskie będzie dopiero początkiem szerszego dialogu na temat poprawienia standardów życia małopolskich rodzin.

Wszystkich, którzy zechcą wziąć udział w wymianie poglądów oraz doświadczeń zapraszamy do dzielenia się nimi pod adresem malopolska.rodzina@rops.krakow.pl

Magdalena Opyd

Projekt Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej
www.szkoleniapokl.rops.krakow.pl

PARTYCYPACYJNE TWORZENIE LOKALNEJ POLITYKI RODZINNEJ

ZASADY PARTYCYPACYJNEGO TWORZENIA LOKALNEJ POLITYKI RODZINNEJ

W trakcie dyskusji na temat pogarszającej się sytuacji demograficznej Polski, zarówno w gronie naukowców, jak i polityków, pojawia się bardzo dużo - mniej lub bardziej radykalnych - pomysłów na rozwiązanie tego problemu. Zdecydowana większość postulatów zmian w polityce rodzinnej jest kierowana pod adresem władz państwowych. Proponowane są nowe rozwiązania ustawowe, a także zmiany w prawie podatkowym. Jednak zmiany na poziomie centralnym - choć wydają się być konieczne, aby sytuacja się poprawiła - nie są wystarczające. **Potrzeba też realnej zmiany na poziomie lokalnym, czyli w lokalnej polityce rodzinnej.**

Jest to duże wyzwanie. Proces wprowadzania zmian na lokalnym szczeblu wymaga znacznie większego zaangażowania, większej liczby liderów i promotorów zmiany (całej ich sieci!), a przede wszystkim - śmiałej wizji, czasu, dyplomacji i cierpliwości. Nie mówimy tu bowiem o zmianie w sferze czystej regulacji, ale o bardziej subtelnych, „miękkich” zmianach: innym ustawieniu priorytetów w strategii rozwoju JST, zmianie sposobu alokacji środków, większym zaufaniu do partnerów społecznych, budowaniu sieci współpracy między instytucjami, zmianie nawyków komunikacyjnych.

Te „miękkie” zmiany są trudniejsze niż „twarde” inwestycje, np. wybudowanie nowych obiektów sportowych, kulturalnych, czy oświatowych. Samorządy nauczyły się „twardego” inwestowania

i są w tym bardzo sprawne. W ostatnim okresie programowania powstało takich obiektów bardzo dużo, jednak nie zawsze udaje się znaleźć dla nich **nowe funkcje społeczne**. Jak wynika z badań Projektu Społecznego 2012 Uniwersytetu Warszawskiego, jedynie nieco ponad 15% polskich gmin posiada opracowany program (lub strategię) w obszarze sportu powszechnego, w której są zapisane plany zagospodarowania nowych obiektów. Często ich potencjał pozostaje niewykorzystany. Zajęcia, które się na nich odbywają, są standardowe i skierowane do standardowych odbiorców. Coraz częściej zachodzi niepokojące zjawisko komercjalizacji, czyli podwyższania opłat za korzystanie z obiektów, co sprawia, ich dostępność staje się barierą nie do przejścia dla rodzin (zwłaszcza z większą liczbą dzieci). W wielu przypadkach gminy poprzestają na wybudowaniu obiektu, brakuje natomiast planu, jak najlepiej wykorzystać zasoby, do realizacji **konkretnych celów społecznych** (np. podwyższenie sprawności fizycznej dzieci lub seniorów, integracja społeczna, uczenie zdrowych nawyków etc).

Dlatego też warto pomyśleć o lokalnej polityce rodzinnej jako o zbiorze **praktycznych pomysłów na lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów i mocnych stron**. Oczywiście pierwszym i najcenniejszym z nich są same rodziny, ze względu na łączące ludzi więzi, przekazywane wartości, wspólne gospodarowanie, oraz zdolność aktywnego, ciągłego tworzenia rozlicznych dóbr (nie tylko dzieci - czyli „kapitału ludzkiego”, ale także kapitału

ekonomicznego, kulturalnego, symbolicznego i społecznego).

Mądra polityka rodzinna oznacza jak najlepsze **„zarządzanie dobrami”** w każdej możliwej skali - począwszy od zarządzania budżetem domowym przez rodziców przy „partycypacji” ich dzieci, a skończywszy na zarządzaniu wszystkimi lokalnymi szkołami.

Skupienie się na zasobach i mocnych stronach (a nie tylko na problemach) wydaje się być najważniejszą dyrektywą w planowaniu innowacyjnej lokalnej polityki rodzinnej. Jakie inne cechy powinna ona posiadać? Wymienimy pięć takich pożądanych cech:

- **„skrojona na miarę”,** czyli maksymalnie dopasowana do realnych, lokalnych potrzeb;
- **„inkluzywna”,** czyli włączająca wiele głosów, grup, środowisk, także środowisk nieoczywistych i pozostających na marginesie życia (np. osoby starsze i samotne mogą odnaleźć sens w zaangażowaniu na rzecz rodzin z małymi dziećmi)
- **partycypacyjna,** czyli umożliwiająca obywatelom współdecydowanie o tym, w co najlepiej alokować środki na wsparcie rodzin i jak to robić;
- **synergiczna,** czyli łącząca różne działania z wielu różnych obszarów życia (zdrowie, mieszkalnictwo, rozwój zrównoważony, przedsiębiorczość, oświata, sport, kultura)
- **oparta na zasadzie otwartego dialogu, komunikacji, i obywatelskiego monitoringu władz.** Ta ostatnia zasada oznacza, że władze lokalne

powinny umożliwić obywatelom przekazywanie informacji zwrotnej o tym, czy wprowadzane rozwiązania podobają im się, czy też nie, nie tylko przed wprowadzeniem danej zmiany w życie, ale także w trakcie jej wprowadzania, i później.

CZY SAMORZĄD RYZYKUJE I JAK PORADZIĆ SOBIE Z RYZYKIEM?

Tworzenie lokalnej polityki rodzinnej, która spełnia wszystkie wymienione warunki, wydaje się być kosztowne dla samorządu, ze względu na konieczność zainwestowania w różnorodne spotkania i komunikację z obywatelami, żmudne szukanie partnerów i sojuszników. Jednak samorząd może liczyć w tym wypadku na „społeczny zwrot z inwestycji” we współpracę i partnerstwo. Bowiem właśnie w otwartym dialogu kształtuje się postawa współodpowiedzialności, która sprawia, że coraz więcej partnerów i sojuszników jest gotowych inwestować swój czas i zasoby w trwanie danego projektu czy programu. Dlatego nawiązywanie tego typu współpracy ma szansę stać się najbardziej opłacalnym i efektywnym rozwiązaniem w lokalnej polityce rodzinnej.

Samorząd, tworząc rozwiązania sprzyjające rodzinie, nie powinien występować na swoim terenie jedynie w roli „architekta” wyznaczającego priorytety, powinien raczej funkcjonować w stylu „ogrodnika”: być świadomym istnienia bardzo wielu różnorodnych, oddolnych przejawów życia obywatelskiego, umiejętnie te inicjatywy wykorzystywać i wzmacniać, wyposażając np. mniej doświadczone organizacje pozarządowe i spontaniczne grupy obywatelskie w wiedzę, umiejętności, okazje do działania, przygotowując je na ryzyka. Dobrym przykładem zagospodarowania tej „energii buntu” jest

przypadek Transgranicznego Centrum Wolontariatu w Cieszynie, gdzie z najbardziej „zbuntowanej” młodzieży stworzono, dzięki sprawnej animacji społecznej, Młodzieżową Radę Miasta, która obecnie bardzo silnie wpływa na kulturalną politykę nie tylko w mieście, ale i w całym regionie transgranicznym.

Bardzo często to po stronie samorządu jest zrobienie pierwszego gestu, który zainicjuje dojrzewanie do partnerstwa. Wyjściowym problemem dla JST, który chce działać z udziałem partnerów lokalnych, jest jednak **nierównowaga w pozycjach i zasobach obu potencjalnych partnerów**. Małe organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie są często uzależnione od publicznych (samorządowych) dotacji, a przez to mogą utknąć w stanie pewnej niesamodzielnosci (myślowej i finansowej). Niesamodzielne organizacje rzadziej domagają się konsultacji społecznych zgodnie z przepisami, czyli konsultacji wysokiej jakości; nie potrafią zadbać o korzystne dla siebie zapisy umów projektowych; nie potrafią negocjować udziału w podejmowaniu ważnych decyzji. Podstawową zaś cechą samorządu, który umiejętnie dojrzewa do partnerstwa, powinna być **zdolność słuchania**. Nawet jeśli partner społeczny nie jest jeszcze gotowy do rozmów, bądź też istnieje silny konflikt, atmosfera buntu lub protestu, warto inicjować dialog.

Ważnym elementem jest dobre, **mądre przywództwo**, i to po obu stronach. Liderzy stowarzyszeń powinni współpracować z samorządem na równej stopie, starać się unikać konfliktów personalnych i ambicjonalnych. Ogromną rolę w budowaniu kultury rozmowy i partnerstwa odgrywa powoływanie **pełnomocników do spraw dialogu społecznego i organizacji pozarządowych**. Dojrzałość do partnerstwa

po stronie organizacji pozarządowych i grup obywateli oznaczałoby dwie cechy, które organizacje powinny w sobie rozwijać: większa samoświadomość własnej misji i celów, oraz własnych zasobów i atutów.

W Polsce funkcjonuje już na szczeblu lokalnym bardzo wiele inicjatyw w obrębie polityki rodzinnej, Dzięki debatom prowadzonym w ramach projektu Kancelarii Prezydenta RP „Ważne sprawy polskich rodzin. Prezydenckie spotkania obywatelskie” oraz dzięki konkursowi Pary Prezydenckiej „Dobry klimat dla rodziny” udało się znaleźć wiele takich inicjatyw. **Godne naśladowania przykłady konkretnych rozwiązań powstałych na drodze partycypacyjnego tworzenia lokalnej polityki rodzinnej odnajdą Państwo na stronie www.prezydent.pl/dla-rodziny/o-konkursie/laureaci/**

PARTYCYPACYJNA LOKALNA POLITYKA RODZINNA - KROK PO KROKU

Tworzenie partycypacyjnej lokalnej polityki rodzinnej powinno zaczynać się od **pogłębionej, gruntownej diagnozy lokalnej**, która służy zebraniu wiedzy (rozproszonej między wiele instytucji i partnerów) oraz lepszemu planowaniu celów polityki. Istnieje bardzo wiele kwestii, które mogą zostać poddane takiej diagnozie, przykładowo:

- sytuacja dzieci najmłodszych: ile z nich nie korzysta ze żłobków i przedszkoli?
- jakiego rodzaju ulgi i zwolnienia da się wprowadzić lokalnie dla pracodawców przyjaznych rodzicom (czyli godzących się na elastyczne godziny pracy)?
- jak uruchamiać innowacyjne formy opieki nad dziećmi (godzinowe

„kluby malucha”, wolontariat seniorów na rzecz najmłodszych)?

- jak integrować społecznie grupy, które obecnie są „niewidzialne” - jak dać szansę niepełnosprawnym i starszym, aby mogli coś z siebie i swoich zasobów ofiarować społeczności,
- czy istnieje lokalne doradztwo zawodowe dla kobiet po urlopach macierzyńskich i wychowawczych? ect...

wymieniać można by wiele.

PODSUMOWANIE

Partycypacyjna lokalna polityka rodzinna, oparta na dialogu, partnerstwie, współdecydowaniu umożliwia stopniową zmianę relacji między władzą a rodzinami. Chodzi o to, aby rodziny miały pewność, że ich zdanie, pomysły i inicjatywy traktowane są poważnie przez różne szczeble władzy. **Jakość usług publicznych świadczonych na rzecz rodzin, matek, ojców i dzieci powinna być systematycznie monitorowana, także przez samych obywateli**. Obywatele powinni mieć szeroki dostęp do monitoringu wydawania środków publicznych na politykę rodzinną, tj. do wiedzy na temat tego, ile środków, i w jaki sposób, wydają samorządy na szeroko pojętą politykę rodzinną, ale także powinni mieć prawo współdecydowania o sposobach wydatkowania tych środków.

Im większa kontrola i przejrzystość, tym więcej korzyści otrzymuje obywatel z każdej wydanej złotówki. W związku z tym, warto zastanowić się nad lokalnym tworzeniem „**rodzinnych watchdogów**” (taką funkcję mogą też pełnić organizacje pozarządowe), które byłyby wyszkolone do tego, aby monitorować lokalną politykę rodzinną, ale też współpracować z władzami lokalnymi w celu tworzenia lepszych strategii alokacji środków publicznych.

Polityka rodzinna powinna być przedmiotem stałego lokalnego dialogu, a jej częścią powinny być rozwiązania partycypacyjne, dzięki którym coraz więcej obywateli będzie czuło odpowiedzialność za to, jak są rozwiązywane problemy społeczne na ich terenie.

Maria Rogaczewska
Uniwersytet Warszawski

Maria Rogaczewska

Asystent naukowy w Instytucie Socjologii UW w Zakładzie Psychologii Społecznej. Specjalizuje się w badaniach z zakresu socjologii religii, społeczeństwa obywatelskiego, przemian więzi społecznych oraz rozwoju wspólnot lokalnych. Pracuje jako analityk oraz trener szkoleń z zakresu diagnozy środowiska lokalnego i budowania lokalnych strategii rozwoju. m.rogaczewska@uw.edu.pl

NAGRODZONO NAS - WIEKOWE ZAJAWKOWE! NAJLEPSZĄ REGIONALNĄ KAMPANIĄ SPOŁECZNĄ 2012 ROKU!

Po raz kolejny głośno o kampanii społecznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie. Tym razem nowoczesną formę przekazu oraz wzbudzenie pozytywnych uczuć u odbiorców doceniło Jury, składające się ze specjalistów w dziedzinie marketingu, reklamy i public relations, uznając kampanię Wiekowe zajawkowe! Najlepszą Regionalną Kampanią Społeczną 2012 roku. Patronat honorowy nad konkursem objęła Małżonka Prezydenta RP Anna Komorowska.

Celem skierowanej do młodych ludzi akcji społecznej Wiekowe zajawkowe! było zakwestionowanie stereotypów dotyczących starości, wywołanie impulsu do budowania relacji międzypokoleniowych oraz uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby seniorów. Narzędziami, które pomogły pokazać seniorów w bliższym młodemu pokoleniu światło okazał się wszechobecny w dzisiejszych czasach (w modzie, muzyce, designie) styl vintage. Zainteresowanie estetyką lat minionych, podkreślenie, że prawdziwy old-school to wszak dziadkowie, którzy żyli w tamtych czasach i mają wiele ciekawych historii do opowiedzenia stał się tylko punktem wyjścia do szerszego dialogu.

Główną osią realizacji działań komunikacyjnych był Internet - najskuteczniejszy kanał dotarcia do odbiorców kampanii. Na portalu społecznościowym Facebook utworzony został fanpage pn. „Wiekowe zajawkowe”, gdzie poprzez działania moderatora staraliśmy się podnieść poziom świadomości i akceptacji w stosunku do seniorów.

Aby osiągnąć ten cel pokazaliśmy, że osoby starsze borykały się z takimi samymi problemami, podobnie spędzały czas i fascynowały ich te same rzeczy (ponad 1700 osób polubiło profil i śledziło działania, a publikowane informacje dotarły do prawie 1 mln internautów). Ponadto na popularnych portalach studenckich oraz

w prasie ukazały się artykuły wspierające pozytywny wizerunek opiekunów osób starszych - także nieformalnych oraz banery zachęcające młodzież do inicjowania rozmów. Przygotowaliśmy również citylighty z naszymi bohaterami, eksponowane na przystankach komunikacji miejskiej, w pobliżu szkół i uczelni wyższych. Znakiem rozpoznawczym kampanii była zmodyfikowana, popularna ikona „lubię to”, która w tym przypadku przyjęła postać ręki starszej osoby.

Duże poruszenie wywołała także przeprowadzona w krakowskich akademikach akcja ambientowa. Pod drzwiami swoich pokoi młodzi ludzie znaleźli konfitury i krótki list: „Nie wpadasz, więc pofatygowałam się sama. Nie zastałam. Pewno masz dużo zajęć... Czekam na rewizytę - mam więcej do zaoferowania niż dzemik! (Twoja?) Babcia”.

Kampania została odebrana z dużym entuzjazmem nie tylko przez ludzi młodych, odbiła się także szerokim echem w mediach. Nowoczesną formę przekazu oraz wzbudzenie pozytywnych uczuć u odbiorców doceniło także Jury V edycji Konkursu Kampanie Społeczne Roku, składające się ze specjalistów w dziedzinie marketingu, reklamy i public relations, uznając kampanię Wiekowe zajawkowe! Najlepszą Regionalną Kampanią Społeczną 2012 roku. Jak pokazuje liczba odsłon - ponad 12 tysięcy - hitem okazał się także film promocyjny kampanii, do

obejrzenia którego i Państwa zapraszamy. Odleźć go można na stronie: www.youtube.com/watch?vR7hx-vpxs Biorąc pod uwagę sukces akcji Wiekowe zajawkowe! Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie już teraz przygotowuje kolejną kampanię społeczną, której głównym celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób tym problemem zagrożonych. W czwartym kwartale 2013 roku w przestrzeni małopolskich miast, na ekranach kin i w środkach komunikacji miejskiej odnajdziecie Państwo, plakaty

i filmy zachęcające do dbania o swoje zdrowie psychiczne. Liczymy na to, że także ta akcja zostanie przez Państwa entuzjastycznie przyjęta.

Magdalena Opyd

Projekt Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej

www.szkoleniapokl.rops.krakow.pl

KONKURS MAŁOPOLSKI PRACOWNIK SOCJALNY ROKU 2013

Doceniając codzienny trud i zaangażowanie pracowników socjalnych Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie już po raz trzeci ogłosił Konkurs na Małopolskiego Pracownika Socjalnego roku 2013.

Celem **Konkursu Małopolski Pracownik Socjalny roku 2013** jest wyróżnienie aktywnych pracowników socjalnych z Małopolski, popularyzacja ich osiągnięć w regionie oraz wzmocnienie wizerunku i rangi społecznej osób wykonujących ten trudny i odpowiedzialny zawód. Kapituła konkursowa wyłoni i nagrodi między innymi najciekawsze i najbardziej wartościowe inicjatywy w zakresie stosowania metodyki pracy socjalnej, odwagę samodzielnego działania i chęć niesienia pomocy innym.

W tegorocznej edycji konkursu, kandydatów wytypować mogli, nie tylko dyrektorzy i kierownicy filii jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, ale także osoby fizyczne. Zmianą w stosunku do lat ubiegłych była także możliwość zgłoszenia kilku kandydatów przez jedną instytucję pomocy i integracji społecznej.

Konkurs zwińczyła uroczysta gala rozdania nagród, która odbyła się **18 listopada w Małopolskim Centrum Kultury, mieszczącym się przy Ryнку Głównym 25 w Krakowie.**

Zachęcamy do zapoznania się z Laureatami konkursu. Nazwiska zwycięzców oraz więcej szczegółów na temat wydarzenia odnajdą Państwo na stronie:

www.szkoleniapokl.rops.krakow.pl

Zespół Projektu

Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej

www.szkoleniapokl.rops.krakow.pl

W CZTERY OCZY

WYWIAD Z PANIĄ PROFESOR IRENĄ WÓYCICKĄ, SEKRETARZEM STANU DS. SPOŁECZNYCH W KANCELARII PREZYDENTA RP

Była Pani Minister przewodniczącą zespołu ekspertów opracowujących rekomendacje w zakresie polityki rodzinnej Programu „Dobry Klimat dla rodziny”, czy mogłaby Pani naszym czytelnikom po krótko powiedzieć skąd wzięła się inicjatywa powstania programu?

Program jest odpowiedzią na realne problemy z jakimi zmagają się Polacy. Sytuacja polskich rodzin ma dla Prezydenta wymiar strategiczny, łączy się ona bowiem z zagadnieniem niskiej dzietności w Polsce. Jak pokazują badania, Polacy pragną mieć więcej dzieci, niż faktycznie posiadają. Jednak z pewnych względów odsuwają decyzję o urodzeniu pierwszego i kolejnych dzieci. Zadaniem powołanego przez Prezydenta zespołu ekspertów była analiza trudności i problemów, z jakimi na co dzień spotykają się rodzice oraz młodzi ludzie wchodzący w dorosłe życie, po to, by wskazać szereg systemowych rozwiązań, których podjęcie przyczyni się do wyeliminowania źródła negatywnych doświadczeń rodzin. Założeniem Prezydenta nie jest nakłanianie Polaków do podjęcia decyzji o posiadaniu dziecka, ale stworzenie takich warunków sprzyjających rodzicielstwu, by Polacy mogli mieć tyle

dzieci ile pragną. Wspierając rodzicielskie aspiracje rodzin przeciwdziałamy także wciąż narastającemu kryzysowi demograficznemu, a co za tym idzie inwestujemy w rozwój ekonomiczny naszego kraju na długie lata.

W programie wymienili Państwo listę problemów i przeciwności, z którymi zmagają się polskie rodziny. Która z zaproponowanych przez Państwo rekomendacji jest Pani zdaniem najpilniejsza do realizacji. Czy można w ogóle mówić o hierarchii?

Faktycznie można wymienić kilka najważniejszych rekomendacji, ale myślę, że nie można w tym przypadku mówić o hierarchii. Potrzeby każdej z rodzin są inne, zależą od indywidualnej sytuacji w jakiej się ona znajduje. Kluczowym problemem, który powinniśmy pomóc rozwiązywać rodzicom, jest godzenie obowiązków rodzinnych i zawodowych. Dotyczy on głównie kobiet, dlatego, że większość mam wychowujących dzieci pracuje. Zapewnienie opieki najmłodszym pociechom to kwestia podstawowa. Niestety obecnie dostępność usług opiekuńczych i edukacyjnych dla małych dzieci jest wyjątkowo niska, wciąż daleko nam do

ideału. W Programie jedną z rekomendacji jest szybkie zwiększenie miejsc opieki dla dzieci do lat trzech. Oznacza to zwiększenie nakładów publicznych w tym budżetu centralnego państwa oraz środków z funduszy UE. Dla rodziców ważne jest także, by sieć usług opiekuńczych była nie tylko rozwinięta, ale także dostępna finansowo.

Kolejnym istotnym problemem są bardzo wysokie koszty wychowania dzieci. Młodzi ludzie obawiają się, że nie podołają finansowemu utrzymaniu potomstwa. Zespół zauważył, że dotychczasowe formy wsparcia rodzin w tej kwestii tj. choćby ulgi rodzinne, nie są wystarczające i w małym stopniu docierają do tych rodzin, które ponoszą największe ciężary wychowania. Prezydent podkreśla konieczność zmian w tej dziedzinie poprzez wprowadzenie kwoty wolnej od podatku uzależnionej od liczby dzieci w rodzinie czy też zniżki dla rodzin wielodzietnych.

Spora część młodych kobiet wycofuje się z rynku pracy na trzy lata, gdy rodzi się dziecko. Odsetek pracujących matek najmłodszych dzieci też mógłby być zdecydowanie wyższy. Myśli Pani, że jest to spowodowane głównie brakiem miejsc w żłobkach i przedszkolach?

Oczywiście, że nie. Wpływ na taki stan rzeczy ma także sposób organizacji pracy rodziców wychowujących dzieci. Polacy pracują więcej niż 40 godzin tygodniowo, rzadko korzystamy też z elastycznego czasu pracy, pracy w niepełnym wymiarze godzin, czy choćby takich form zatrudnienia jak telepraca. A przecież właśnie takie formy zatrudnienia zdecydowanie ułatwiają opiekę nad dziećmi oraz powrót matek na rynek

pracy. Rekomendacje przez nas zaproponowane mają na celu zmiany w tym zakresie.

W programie poruszają Państwo także kwestię mieszkalnictwa. W Polsce wciąż około półtora miliona rodzin nie ma samodzielnego mieszkania.

Tak, to duży problem. Młodzi ludzie często nie decydują się na dziecko właśnie ze względu na brak mieszkania. Niekoniecznie musi to być mieszkanie własne, ale przede wszystkim musi być samodzielne. W Polsce około 60% młodych rodzin, nawet przy pomocy Państwa, nie ma możliwości kupienia mieszkania na własność. Prezydent postuluje dostęp do mieszkań na wynajem. Potrzebny jest program budowy takich mieszkań o regulowanym umiarkowanym czynszu, w których rodziny będą mogły mieszkać przez wiele lat, nawet całe życie. W wielu krajach bogatszych od nas takie rozwiązania się sprawdziły.

W założeniach programu można znaleźć odwołania do rozwiązań podjętych przez inne kraje. Czy Pani zdaniem polityka rodzinna w którymś z przywołanych państw jest godna naśladowania, powinniśmy się na niej wzorować?

W każdym kraju są inne uwarunkowania społeczne, polityczne i finansowe. Nie można więc skopiować projektu jednego z krajów i przenieść go na grunt Polski. W większości krajów rozwiniętych nie ma np. problemu z mieszkalnictwem, kwestia ta została już dawno rozwiązana. Natomiast szczególne rozwiązania w różnych państwach były dla nas wielokrotnie inspiracją. I tak

np. jeśli chodzi o równość w zatrudnieniu kobiet i mężczyzn, elastyczność czasu pracy czy łączenie ról zawodowych i rodzinnych przykładem godnym naśladowania mogą być kraje skandynawskie. Także tam zaobserwować możemy aktywne włączanie się mężczyzn w życie rodzinne, w opiekę nad dziećmi. Na szczęście także w Polsce następują wyraźne zmiany w modelu rodziny. Zaczyna przeważać model partnerski.

Jeśli chodzi o organizację opieki nad małymi dziećmi, to wielką różnorodność w jej formach, a także sposobach finansowania ma Francja. Godna uwagi jest także kwestia rozwiązania systemu podatkowego. Tak jak już powiedziałam, nie da się przenieść jednego wzorca, ale różne kraje pokazują nam różnorodne możliwości rozwiązań.

Podkreślają Państwo jak ważną rolę w kształtowaniu polityki rodzinnej pełni harmonijna współpraca samorządów i organizacji pozarządowych. Jak Pani myśli jaki wpływ na poprawę sytuacji rodzin mogą mieć inicjatywy podejmowane przez Samorządy? Czy poprzez swoje działania mogą przyspieszyć rozwiązania legislacyjne w zakresie polityki rodzinnej?

Samorządy mają kolosalny wpływ na kształtowanie polityki rodzinnej. Para prezydencka jest inicjatorem konkursu skierowanego do samorządów - pn. „Dobry klimat dla rodziny”. Zachęcam wszystkie samorządy do wzięcia udziału w następnej odsłonie tego konkursu, która odbędzie się jesienią przyszłego roku. W pierwszej edycji zgłoszonych zostało 250 wniosków. Wiele z nich to rozwiązania były dla nas wielokrotnie inspiracją. I tak

pozorom inicjatywy zaproponowane jedynie przez zamożne gminy, wręcz przeciwnie, wiele rozwiązań wyszło od małych, wiejskich gmin, nie dysponujących dużymi środkami finansowymi. Mogę podać szereg przykładów, pozytywnych rozwiązań: choćby Siedlce, które z powodzeniem realizują partnerstwo publiczno-prywatne - budownictwo czynszowe dla rodzin mniej zamożnych, czy też mała gmina Mrozy w woj. mazowieckim, która zapewniła swoim mieszkańcom lepszy dostęp do opieki przedszkolnej, niż wiele dużych miast. Korzystając trochę z pomocy Europejskich Funduszy, ale przede wszystkim z własnych pomysłów i inicjatyw można zrobić wiele dobrych rzeczy. Można stworzyć dobry klimat dla rodziny.

W lutym tego roku w Opolu zapoczątkowany został cykl Prezydenckich spotkań obywatelskich p.n. „Ważne sprawy polskich rodzin”. Kancelaria Prezydenta RP wraz z Uniwersytetem Warszawskim i Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie współorganizowała 17 maja w Nowym Sączu drugą debatę z tego cyklu. Jak ocenia Pani potrzebę organizowania tego typu spotkań?

Chciałabym zarazić samorządy takim podejściem, by przy kształtowaniu polityki rodzinnej słuchały przede wszystkim rodzin. Spotkania prezydenckie były związane bardzo ściśle z działaniami zespołu ekspertów pracujących nad projektem. Prezydentowi zależało przede wszystkim na tym, by rekomendacje odzwierciedlały realne potrzeby Polaków. Wiele doświadczeń, głosów i inicjatyw zostało wprost

lub bezpośrednio wykorzystanych w Programie „Dobry klimat dla rodziny”. Bardzo często potwierdzały one badawcze intuicje ekspertów. Jest wiele samorządów, które tak właśnie działa, słucha swoich mieszkańców kształtując lokalną politykę. Zależy nam na tym, by także pozostałe stosowały tę praktykę. Debaty były niezwykle inspirujące. Bardzo często rodziny proponowały niekosztowne, proste, fenomenalne wręcz rozwiązania swoich problemów, które nie przysłyby do głowy teoretykom.

Podczas nowosądeckiego spotkania w obecności Pana Prezydenta podpisana została deklaracja Małopolskiej Karty Rodziny, czy uważa Pani, że jest to inicjatywa, która powinna zostać podjęta także przez inne województwa? Karta wpisuje się w Program „Dobry klimat dla rodziny”. Czy w przyszłości możemy się spodziewać Ogólnopolskiej Karty Dużych Rodzin?

Prezydent bardzo liczy na to, że inicjatywa Pana Marszałka Marka Sowy przyniesie efekt i zostanie przyjęta przez gminy i powiaty. Jest to bowiem pierwsza taka karta na poziomie wojewódzkim. Bardzo dobry pomysł, który w wielu wypadkach nie kosztuje nic lub bardzo niewiele. Karta będzie przecież umożliwiała między innymi dostęp do istniejących już jednostek, z oferty których często rodzinny mające kilkoro dzieci nie są w stanie korzystać ze względu na koszty. Prezydent bardzo liczy na to, że aktywność samorządów w tej dziedzinie się zwiększy, będzie dążył także do tego, by do kart samorządowych dołączyła w przyszłości karta ogólnopolska.

W polskim społeczeństwie wciąż bardzo mocno ugruntowane jest stereotypowe myślenie choćby na temat taki jak wielodzietność, która kojarzona jest z patologią. Wielu Polaków uważa także, że posiadanie dzieci wiąże się z rezygnacją z kariery i własnego rozwoju. Jak Pani zdaniem można wpłynąć na zmianę postrzegania tych zagadnień?

Faktycznie jest to problem, który dostrzegli także eksperci. Mówię problem, bo przyklejanie wielodzietnym rodzinom etykiety rodziny patologicznej jest bardzo niesprawiedliwe i zazwyczaj wcale nie ma odzwierciedlenia w rzeczywistości. Uważam, że należy pracować nad zmianą wizerunku oraz podniesieniem prestiżu rodzin wielodzietnych. Rodzice wychowujący kilkoro dzieci poczyniają ogromny wkład, który powinien zostać doceniony przez innych.

Jeśli chodzi o drugie zagadnienie, na sytuację zmiany dzietności mają wpływ zmiany kulturowe, możliwości i szanse realizacji założeń. W skali preferencji młodzi ludzie często postrzegają dziecko jako przeszkodę. Zmianie tego podejścia służy prezydencki Program „Dobry klimat dla rodziny”. Należy pokazywać młodym Polakom, że posiadanie dziecka, nie oznacza rezygnacji z własnych pomysłów na życie, rozwój i karierę. Szczęśliwa rodzina to taka, w której nie tylko szczęśliwe są dzieci, ale także spełnieni rodzinnie i zawodowo rodzice. Przecież to wszystko da się połączyć, czego wszystkim Państwu życzę.

Serdecznie dziękuje za rozmowę.

Ją również.

Rozmawiała:

Magdalena Opyd

Projekt Szkolenie i doskonalenie zawodowe
kadr pomocy społecznej
www.szkoleniapokl.rops.krakow.pl

Irena Wóycicka

Sekretarz Stanu ds. społecznych w Kancelarii Prezydenta RP, ekspert Międzynarodowej Organizacji Pracy i Komisji Europejskiej. W latach 1991-1994 była wiceministrem pracy i polityki socjalnej. Od 1997 pracowała w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową, gdzie kierowała obszarem badań społecznych. W latach 1998-2001 doradzała ministrowi pracy, zasiadała w Radzie Nadzorczej ZUS.

WYBRANE ASPEKTY PRZYGOTOWANIA KANDYDATÓW DO ROLI RODZICÓW ADOPCYJNYCH W MAŁOPOLSKIM OŚRODKU ADOPCYJNYM.

Adopcja jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, dotyczącym wielu różnorodnych sfer życia osób, które zdecydowały się wybrać jej drogę. W działalności ośrodków adopcyjnych codziennie mają miejsce sytuacje wymagające refleksji na temat tego jak przełożyć zagadnienia teoretyczne na praktyczne aspekty funkcjonowania kandydatów bądź rodzin adopcyjnych. Równocześnie każdego dnia mamy okazję obserwować jak dane z takich dziedzin jak psychologia, pedagogika, socjologia czy prawo przekładają się na codzienne życie zarówno małżeństw oczekujących na przysposobienie dziecka lub dzieci oraz rodzin, które funkcjonują z adoptowanym potomstwem.

O teoretycznych i praktycznych aspektach adopcji można powiedzieć bardzo wiele, skupie się jednak na kilku najistotniejszych zagadnieniach, omawianych z kandydatami na rodziców adopcyjnych podczas procesu przygotowania ich do przysposobienia. Jedną z kluczowych form pracy z rodzinami na rzecz przekazania im najistotniejszych aspektów związanych z procesem przysposobienia dziecka, są szkolenia dla kandydatów na rodziców adopcyjnych. Szkolenia te obejmują 45 godzin i realizowane są w oparciu

o autorski program zatwierdzony przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Część treści, takie jak np. zagadnienia prawne czy dotyczące zdrowia dziecka są przedstawiane w sposób teoretyczny, głównie poprzez formy wykładowe. Jednak znacząco większa część spotkań szkoleniowych realizowana jest w sposób praktyczny - warsztatowy. Tylko taki sposób, obejmujący bardzo różnorodne dynamiczne formy jak dramy, dyskusje, studia przypadków czy prace w grupach, dają możliwość pełnego przekazania zamierzonych treści.

Praktyka pokazuje, iż szkolenia służą nie tylko przekazaniu kandydatom wiadomości, które umożliwią im lepiej zafunkcjonować jako przyszli rodzice adopcyjni, ale niejednokrotnie stają się dla kandydatów pierwszą grupą wsparcia z jaką się stykają. Przyszli rodzice mają bowiem podczas ich trwania okazję doświadczyć, iż ich sytuacja życiowa nie jest unikalna, że wokół nich znajduje się bardzo wiele osób z podobnymi problemami. Szkolenie dla kandydatów do przysposobienia w pewnych swoich aspektach ma również walory terapeutyczne. Niejednokrotnie

praca terapeutyczna odbywa się w sposób jakby samoistny, naturalny-kandydaci w trakcie spotkań diagnostycznych i szkoleniowych opowiadają o sobie, ujawniają własne myśli, refleksje, odczucia.

MOTYWACJA

Jednym z niezwykle ważnych aspektów poruszanych nie tylko podczas szkoleń lecz omawianych także w trakcie spotkań diagnostycznych, jako jeden z filarów powodzenia procesu adopcyjnego jest motywacja kandydatów.

Patrząc szeroko na zagadnienie motywacji do adopcji, możemy wyróżnić dwa przeciwne jej bieguny. Motywację „z braku” i motywację „z nadmiaru”. Chęć przysposobienia dziecka z powodu „braku” wiąże się z potrzebą wypełnienia, zaspokojenia czegoś co jest niepełne, okaleczone, zachwiane. W związku z czym adopcja ma pomóc rodzicom np. w spełnieniu marzeń o pełnej rodzinie, wypełnieniu społecznej roli rodzica, scaleniu rodziny itp. Motywacja „z nadmiaru” charakteryzuje przypadki rodzin, których nie cechuje dramatyczna potrzeba posiadania potomstwa. Odnaczają się nią małżeństwa, które pragną się poświęcić wychowywaniu dzieci ze względu na przekonanie, iż posiadane przez nich środki psychiczne, duchowe i materialne przekraczają potrzeby tylko ich aktualnej rodziny.

W trakcie spotkań szkoleniowych dotyczących motywacji realizowanych w naszym Ośrodku, jednym z głównych zadań stawianych przed uczestnikami jest próba odpowiedzenia sobie na pytanie „Dlaczego chcę adoptować dziecko lub dzieci?” Kandydaci dokonują odpowiedzi w sposób indywidualny i anonimowy zapisując je na kartkach papieru. Następnie cała grupa wspólnie próbuje pogrupować

otrzymane odpowiedzi według trzech grup motywów: motywy skierowane na dziecko, motywy skierowane na siebie, motywy skierowane na funkcję. Wśród motywów skierowanych na dziecko można wymienić następujące przykłady: „bo chcemy dać dziecku dom”, „chcemy komuś podarować naszą miłość”, „chcemy przekazać to co mamy najcenniejszego”. Motywy skierowane na siebie często zawierają następujące wypowiedzi: „chcemy mieć pełną rodzinę”, „pragnę być mamą/tatą”, „chcę wreszcie kogoś pokochać”.

W miejscu tym należy zwrócić uwagę, iż motywacja „z nadmiaru”, motywacja skierowana na dziecko ma największe szanse na powodzenie procesu adopcji. Pozostałe przypadki noszą w sobie ziarno niepowodzenia. Dotyczą bowiem sytuacji, w których adoptowane dzieci mają w jakiś sposób pomóc uratować swoje nowe rodziny, a nie takie jest ich zadanie. Pierwszym „testem” właściwej motywacji do adopcji jest odpowiedź rodziny na propozycję dzieci. Można zaryzykować stwierdzenie, że im większa otwartość rodziny na pewne trudności jakie mogą wiązać się z funkcjonowaniem dziecka czy jego rodziny pochodzenia, tym głębsza jest motywacja „z nadmiaru”. Natomiast jeśli mamy do czynienia z kandydatami, którzy w swoich wypowiedziach deklarują motywację skierowaną na dziecko, a kilkakrotnie odmawiają przyjęcia dzieci których sytuacja życiowa pokrywa się z oczekiwaniami rodziny, to istnieje prawdopodobieństwo, iż prawdziwa motywacja jednak różni się od tej deklarowanej. Ostatecznym sprawdzianem motywacji jest wychowywanie przysposobionego potomstwa, a w szczególności sytuacje, w których adoptowane dziecko sprawia rodzinie trudności, bądź nie spełnia nakładanych na nie oczekiwań. Tylko w przypadkach gdy motywacja do przysposobienia

była dojrzała i właściwa rodzina jest w stanie konstruktywnie poradzić sobie z problemami. W sytuacjach, w których motywy adopcji koncentrowały się raczej na potrzebach rodziny, w przypadku pojawiających się trudności po stronie dziecka, procesowi jego wychowania towarzyszą rozczarowanie, przeciążenie, przygnębienie własnym rodzicielstwem.

JAWNOŚĆ ADOPCJI

Jawność adopcji to kolejny niezwykle istotny filar powodzenia procesu przysposobienia. O ile większość kandydatów na rodziców adopcyjnych wyraża przekonanie, iż dziecko powinno wiedzieć, iż zostało adoptowane, to kiedy powinno to nastąpić oraz w jaki sposób wiadomość ta powinna zostać przekazana, nie jest już dla nich taka oczywista. Wśród koncepcji kiedy powiedzieć dziecku, że jest adoptowane bardzo często pada odpowiedź- „kiedy będzie już możliwa rozmowa z nim na ten temat”, „kiedy dziecko będzie w stanie już coś zrozumieć.” Pomimo takich wypowiedzi rodzinom bardzo trudno ocenić jaki byłby najwłaściwszy wiek dziecka na pierwszą rozmowę na temat jego pochodzenia. O ile dla rodzin adopcyjnych oczywistym i zgodnym z ich własnymi przekonaniem wydaje się być fakt stanowiska Ośrodka, że tylko pełna jawność adopcji pozwala na budowanie z dzieckiem prawdziwej, głębokiej relacji, o tyle sugerowany najlepszy wiek poinformowania o tym potomstwa jest dla nich już pewnym zaskoczeniem. Stanowiskiem Ośrodka jest, iż „rozmowy” na temat adopcji powinny być z dziećmi prowadzone jak najwcześniej.

Świadectwa rodzin po adopcji bardzo klarownie pokazują, iż wątek przysposobienia i rozmów na jego temat zmienia się i ewoluuje wraz z wiekiem

Samorząd Województwa Małopolskiego przystępuje do wdrożenia Programu „Małopolska Karta Rodziny”, który obowiązywać ma na terenie całego województwa.

Tymczasem zapraszamy do zapoznania się z kartami dla dużych rodzin, które zostały wdrożone już w czterech małopolskich miastach: Krakowie, Tarnowie, Nowym Sączu i Gorlicach.

TARNOWSKA KARTA RODZINY

CELE PROGRAMU „KARTA TARNOWSKIEJ RODZINY”

- wzmocnienie funkcji rodziny i kondycji finansowej rodzin wielodzietnych,
- promowanie modelu rodziny wielodzietnej, kształtowanie jej pozytywnego wizerunku i przełamanie stereotypów związanych z wielodzietnością,
- zachęcenie do kreatywnego, kulturalnego i wspólnego spędzania wolnego czasu,
- koordynowanie systemu ulg adresowanych do rodzin wielodzietnych przez jednostki świadczące usługi kulturalne i przez przedsiębiorców

DO KOGO SKIEROWANY JEST PROGRAM?

Program adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Miasta Tarnowa, w których rodzic/e lub opiekun/owie prawni mają na utrzymaniu czworo bądź więcej dzieci w wieku do lat 18 lub do lat 24, w przypadku gdy dzieci te kontynuują naukę.

Aktualne ulgi i zwolnienia w ramach Programu Karta uprawnia do korzystania z ulg z zakresu:

- komunikacji miejskiej
- edukacji, sportu i rekreacji, kultury i rozrywki
- usług medycznych i stomatologicznych
- usług fryzjerskich
- gastronomii i hotelarstwa
- doradztwa specjalistycznego
- turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych,
- usług motoryzacyjnych (przełazy, diagnostyka)
- dostępu i korzystania z Internetu
- usług ogólnobudowlanych
- zakupów: pieczywa, artykułów odzieżowych, szkolnych, sprzętu AGD, podręczników i książek, mebli, sprzętu
- usług naprawy drobnego sprzętu AGD.

KTO MOŻE ZOSTAĆ PARTNEREM PROGRAMU?

Partnerem może zostać każdy zainteresowany udzieleniem zniżek podmiot. Partnerzy otrzymują specjalne naklejki promujące Kartę do oznaczenia miejsc świadczenia swoich usług. Informacje o Partnerach zamieszczone są na stronie internetowej Miasta Tarnowa www.tarnow.pl w zakładce Karta Tarnowskiej Rodziny. Informacje o Programie i Partnerach ukazują się również w miesięczniku TARNÓW.PL.

JAK OTRZYMAĆ KARTĘ TARNOWSKIEJ RODZINY?

Wniosek o wydanie Karty należy złożyć w Biurze Pomocy Społecznej w Centrum Spraw Społecznych Urzędu Miasta Tarnowa, przy ul. Goldhammera 3, pokój 13.

Strona www: <http://www.tarnow.pl/Miasto/Mieszkanicy/Karta-Tarnowskiej-Rodziny>

Wykaz partnerów i ulg: <http://www.tarnow.pl/Miasto/Mieszkanicy/Karta-Tarnowskiej-Rodziny>

KRAKOWSKA KARTA RODZINNA 4+

CELE PROGRAMU „KRAKOWSKA KARTA RODZINNA 4+”

- promowanie modelu rodziny z dziećmi oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej
- umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji rodziny wielodzietnej
- poprawę warunków materialnych i poprawa kondycji krakowskich dużych rodzin

DO KOGO SKIEROWANY JEST PROGRAM?

Program skierowany jest do „rodzin wielodzietnych”, w których rodzic/e lub opiekun/owie są zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej 3 miesięcy na terenie Gminy Miejskiej Kraków lub odprowadzają podatek dochodowy do Urzędu Skarbowego właściwego dla osób zamieszkałych na terenie Miasta Krakowa. Za „rodzinę wielodzietną” uznaje się rodzinę składającą się z 1 lub 2 rodziców lub opiekunów mających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci (w tym dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej) w wieku do lat 18 lub do lat 24, w przypadku dzieci kontynuujących naukę.

AKTUALNE ULGI I ZWOLNIENIA W RAMACH PROGRAMU

Ulgi i rabaty dla posiadaczy Karty obowiązują w instytucjach miejskich (muzea, teatry, ośrodki sportowe, ośrodki kultury, ZOO), a także licznych podmiotach komercyjnych - sklepach, szkołach językowych, punktach usługowych, centrach medycznych i aptekach, u dostawców usług internetowych.

Posiadacze Karty mogą cieszyć się też także dodatkowymi korzyściami jakie niesie za sobą Program:

- jednorazową zapomogą dla rodzica/rodziców z tytułu urodzenia się dziecka niezależnie od wysokości dochodu.
- pierwszeństwem w zapisach dziecka do żłobka przy ul. Domagały 63 i 65
- dodatkowymi punktami dla dziecka podczas naboru do przedszkoli
- bezpłatnym przejazdem komunikacją miejską w Krakowie
- bezpłatną preorientacją zawodową dla dzieci oraz poradnictwem zawodowym dla bezrobotnych rodziców
- priorytetem podczas rekrutacji do udziału w Programie Oddłużenia, w ramach którego będą mogły odpracować swoje ewentualne zadłużenia względem Gminy Miejskiej Kraków z tytułu korzystania z mieszkań komunalnych.

KTO MOŻE ZOSTAĆ PARTNEREM PROGRAMU?

Ze zgłoszeniem do Programu mogą wystąpić podmioty, które proponują ulgi i preferencje dla rodzin „4+”. Uczestnicy Programu, po podpisaniu porozumienia z Gminą Miejską Kraków, zostaną oznaczeni naklejkami promującymi akcję oraz wpisani na stronę internetową.

JAK OTRZYMAĆ „KRAKOWSKĄ KARTĘ RODZINY 4+”?

Wniosek o wydanie Karty można złożyć w Wydziale Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa przy ul. Stachowicza 18, pokój 216.

Strona internetowa: www.kkr.krakow.pl, http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=3276&sub=procedura&proc=SO-10

Lista zniżek: http://kkr.krakow.pl/baza_ulg/2228,cat,239,artykul,ulgi.html

KARTA GORLICKIEJ DUŻEJ RODZINY

CEL PROGRAMU „KARTA GORLICKIEJ DUŻEJ RODZINY”

- prowadzenie polityki prorodzinnej i zapewnienie wsparcia wartości utożsamianych z rodziną.

DO KOGO SKIEROWANY JEST PROGRAM?

Program skierowany jest do dużych rodzin z terenu Gorlic, to znaczy takich, w których wychowuje się przynajmniej trójka dzieci w wieku do 18 lub do 24 lat, w przypadku gdy dzieci te nadal się uczą.

AKTUALNE ULGI I ZWOLNIENIA W RAMACH PROGRAMU

Uczestnicy programu mogą korzystać z 50% zniżki na zakup biletów na płatne miejskie imprezy sportowo - rekreacyjne i kulturalne oraz na korzystanie z miejskich obiektów sportowych - pływalni, lodowiska, wyciągu narciarskiego w Małastowie.

Ulgi obowiązują także w sklepach papierniczych, z zabawkami, z butami i odzieżą, sprzętem AGD, a także w placówkach usługowych. Posiadacze karty mogą skorzystać bezpłatnie z usług fryzjerskich dla dzieci, oraz otrzymać znaczące zniżki na diagnozę i terapię pedagogiczną i logopedyczną, a także usługi bankowe.

KTO MOŻE ZOSTAĆ PARTNEREM PROGRAMU?

Partnerem może zostać każdy, kto chce wesprzeć duże gorlickie rodziny i złoży do Urzędu Miasta Gorlice formularz akcyjny osobiście, pocztą elektroniczną lub pocztą tradycyjną. Partnerzy otrzymują naklejki do oznaczenia swoich lokali, a także są umieszczani na liście partnerów na stronie www.gorlice.pl.

JAK OTRZYMAĆ „KARTĘ GORLICKIEJ DUŻEJ RODZINY”?

Wniosek o wydanie Karty można złożyć w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Społecznych w Urzędzie Miasta Gorlice, Rynek 2, pokój 114.

Strona www: <http://www.gorlice.pl/12,Aktualnosci.htm?id=3874>

Wykaz partnerów i ulg: <http://www.gorlice.pl/12,Aktualnosci.htm?id=3874>

NOWOSĄDECKA KARTA RODZINY

CELE PROGRAMU NOWOSĄDECKA KARTA RODZINY

- ochrona rodzin wielodzietnych
- kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej
- promowanie rodziny z dziećmi jako wartości
- zwiększenie dostępności członkom rodzin wielodzietnych do dóbr kultury i sportu, usług komunikacji miejskiej oraz innych dóbr sprzyjających rozwojowi tych rodzin.

DO KOGO SKIEROWANY JEST PROGRAM?

Program skierowany jest do rodzin wielodzietnych, których członkowie zameldowani są na pobyt stały pod wspólnym adresem na terenie miasta Nowego Sącza. Za rodzinę wielodzietną uznawana jest rodzina, w której na utrzymaniu rodziców/rodzica lub rodziny zastępczej pozostaje czworo i więcej dzieci w wieku do lat 18 lub do lat 24, w przypadku gdy dziecko uczy się lub studiuje.

AKTUALNE ULGI I ZWOLNIENIA W RAMACH PROGRAMU

Zniżki i preferencje oferowane przez instytucje miejskie obejmują m.in. udział w zajęciach i imprezach organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury i Pałac Młodzieży w Nowym Sączu, zniżki na korzystanie z obiektów MOSiR w Nowym Sączu, jak również zniżki na przejazdy komunikacją miejską.

Dzięki Partnerom prywatnym rodziny wielodzietne mogą korzystać m.in. z tańszego dostępu do internetu, zniżek na naukę pływania, rozrywkę dla dzieci, na podręczniki, usługi gastronomiczne i medyczne, naukę w prywatnym studium policealnym i na kursach doszkolających i zawodowych.

KTO MOŻE ZOSTAĆ PARTNEREM PROGRAMU?

Partnerem Programu może zostać każdy, kto oferuje ulgi i preferencje na rzecz nowosądeckich rodzin wielodzietnych. Partner otrzymuje naklejki do oznaczenia obiektów, gdzie można korzystać z ulg, a także zostaje wpisany do katalogu partnerów na stronie internetowej Programu.

JAK OTRZYMAĆ „NOWOSĄDECKĄ KARTĘ RODZINY”?

Wniosek o wydanie Karty można złożyć do Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Nowego Sącza, ul. Szwedzka 2, pokój 5.

Strona **www**: www.nkr.nowysacz.pl

Wykaz partnerów i ulg: www.nowysacz.pl/novosadecka-karta-rodziny-partnerzy-programu

dziecka. Szczególnie w początkowych latach dziecka nie ma potrzeby informowania go o całej jego przeszłości

z wszystkimi szczegółami. W miejscu tym należałoby jeszcze zwrócić uwagę na jeden bardzo istotny fakt, o ile dla prawidłowego funkcjonowania dziecka w rodzinie adopcyjnej konieczne jest przekazanie mu prawdy o jego pochodzeniu, to nie oznacza to, iż informację o przysposobieniu należy dziecku nieustannie przypominać, podkreślać i ogłaszać go wszem i wobec. Nieustanne powracanie do tematyki adopcyjnej może wywołać bowiem u dziecka poczucie inności, odmienności, braku przynależności do rodziny.

PRAWDZIWOŚĆ RODZICIELSTWA

Fakt, iż dziecko adoptowane ma dwie pary rodziców- rodziców adopcyjnych i biologicznych jest niezaprzeczalny. W związku z powyższym tworzenie się rodziny adopcyjnej jest procesem złożonym i bardzo delikatnym. Rodzice adopcyjni niejednokrotnie potrzebują pomocy i wsparcia w nabyciu przekonania, iż mają prawo nazywać siebie rodzicami przysposobionego dziecka i że są w pełni uprawnieni do jego wychowywania. Kwestia prawdziwości rodzicielstwa nabiera szczególnego znaczenia, kiedy przysposobione dzieci wchodzi w okres dojrzewania. Jest to intensywny czas kształtowania się tożsamości dziecka, w którym poszukuje ono odpowiedzi na pytania: „kim jestem?”, „skąd pochodzę?”, „jakie są moje korzenie?”. Aby rodzice adopcyjni potrafili wesprzeć swoje dorastające dziecko w tym procesie sami muszą mieć jasność i pełne przekonanie co do swojej roli i pozycji w jego życiu. Próba zmierzenia się z tymi niezwykle trudnymi zagadnieniami jest również stawiana przed kandydatami do przysposobienia podczas szkoleń. Lata

doświadczeń pokazały, iż w tym przypadku najlepiej sprawdza się drama. Ta metoda daje przyszłym rodzicom adopcyjnym okazję do refleksji nad uczuciami dziecka, rodziców oraz jak najważniejszymi sposobami reagowania na zachowania z którymi prawdopodobnie przyjdzie się im spotkać w przyszłości. Równocześnie uczestnicy odkrywają, iż nie ma jednej uniwersalnej właściwej reakcji, że należy ją dostosować do indywidualnej sytuacji dziecka i jego rodziny. Najważniejszą jednak refleksją jest przekonanie, iż w trudnych rozmowach z dorastającymi przysposobionymi dziećmi, konieczne jest zrozumienie tego, co one przeżywają i „zaopiekowanie” się ich emocjami.

TWORZENIE SIĘ WIĘZI

Dla przyszłych rodzin adopcyjnych informacje dotyczące tworzenia się więzi mają bardzo istotne znaczenie, gdyż stanowią podstawę powstawania ich rodziny jako całości. Przekazywane są im informacje na temat tego, że przebieg relacji z matką i najbliższym otoczeniem w okresie wczesnego dzieciństwa mają decydujący wpływ na nasze zachowania i postawy w ciągu całego życia. Brak więzi może być przyczyną nieodwracalnych zaburzeń w sferze emocjonalnej i fizycznej. Wzorce więzi emocjonalnych są częścią składową naszej osobowości, rzutują na najważniejsze obszary życia uczuciowego - rodzicielstwo, przyjaźń oraz miłość romantyczną. To, jak jednostka sprawdzi się w roli ojca lub matki zależy w dużej mierze od schematów przejętych od rodziców. Jednak naiwnym byłoby sądzić, że styl przywiązania przyjęty przez dziecko trwa nie zmieniając się i nie ewoluując przez całe życie. Doświadczenia społeczne w połączeniu ze wsparciem ze strony rodziny, współmałżonka czy też przyjaciół są

w stanie skorygować utrwalone schematy dotyczące związków interpersonalnych. Kandydatom na rodziców adopcyjnych uświadomione zostaje iż u dzieci, którym do trzeciego roku życia nie uda się stworzyć bliskich i bezpiecznych więzi z kochającymi rodzicami lub innymi opiekunami, może się rozwinąć zespół nazywany zaburzeniem więzi. Malcy, których podstawowe potrzeby dotyczące jedzenia, picia, miłości i bezpieczeństwa nie są zaspokajane, będą się czuły niepewnie i przestaną ufać opiekunom. Obawy o zaspokojenie podstawowych potrzeb stopniowo sprawią, że dziecko skupi się wyłącznie na sobie, a niepewność i lęk będzie zwalczać poprzez kontrolowanie otoczenia. Zachowania najczęściej kojarzone z zaburzeniem więzi to agresja fizyczna i werbalna skierowana przeciwko ludziom i przedmiotom, odmowa wykonania poleceń, niezależnie od ich treści, manipulacja otoczeniem, szukanie pociechy w alkoholu, narkotykach i przypadkowym seksie oraz brak logicznego rozumowania. Równocześnie z przyszłymi rodzicami adopcyjnymi omawia się sposoby pomocy dzieciom z zaburzeniami więzi.

Mając na uwadze, iż adopcja jest zjawiskiem złożonym, w codziennej pracy Małopolskiego Ośrodka Adopcyjnego staramy się podejmować działania, które uczynią przygotowania do adopcji efektywniejszym, dającymi przyszłym rodzicom adopcyjnym gruntowną wiedzę o specyfice przysposobienia dzieci, a jednocześnie umożliwiającymi głębsze spojrzenie na proces adopcyjny oraz czerpanie radości i spełnienia w rodzicielstwie.

Anna Skwarka-Buzała

Małopolski Ośrodek Adopcyjny

JAK BUDOWAĆ POZYTYWNE RELACJE W RODZINIE

Rodzina stanowi naturalne środowisko życia człowieka. To w niej dziecko dorasta, kształtuje się jego osobowość, system norm i wartości, to także w niej uczy się nawiązywać relacje z innymi ludźmi, to tu osiąga dojrzałość emocjonalną intelektualną i duchową. By jednak rodzina stała się prawdziwym azylem należy zadbać o szereg istotnych kwestii i nieustannie pielęgnować budowanie pozytywnych więzi między jej członkami. Jak to robić podpowiada Pani **Maria Mostowik** - psycholog i terapeuta od lat specjalizujący się w pracy z rodziną.

Nie ma ludzi idealnych, nie ma też idealnych rodzin, mimo wszystko zależy nam by mieć pozytywne relacje ze swoimi bliskimi. Czy są jakieś zasady, których powinniśmy przestrzegać, by stosunki między członkami rodziny były jak najlepsze?

Zasad jest wiele. Bez względu jednak na to, czy rodzina jest wielopokoleniowa, czy ma tylko dwóch członków warto przestrzegać jednej podstawowej, która jest fundamentem dla pozostałych - trzeba zwracać uwagę na drugą osobę jej uczucia i emocje.

To takie oczywiste, dlaczego więc, w tak wielu rodzinach relacje są zaburzone?

Niestety ludzie nie potrafią ze sobą rozmawiać, a co gorsze nie potrafią siebie słuchać. Nie mam oczywiście na myśli płytkiej wymiany zdań typu „wyrzuć śmieci”, otwórz okno itp. Powinniśmy nauczyć się słuchać tego, co bliscy chcą nam powiedzieć, skupić się na tzw. „dobrej rozmowie”.

Na co więc powinniśmy zwrócić szczególną uwagę, by rozmawiać „dobrze”

Ważne jest nie tylko co mówimy, ale także to, w jaki sposób mówimy, jakie emocje wkładamy i przekazujemy w komunikacji. Podstawowym problemem większości rodzin jest fakt, że ich członkowie rozmawiają ze sobą dopiero wtedy, kiedy pojawiają się trudności. Rozmawiając o złych rzeczach, przekazujemy złe emocje. Istotną sprawą jest nastawienie do partnera. Warto zrezygnować z ataku na rzecz akceptacji. Powinniśmy być w stosunku do siebie bardziej tolerancyjni, starać się zwracać uwagę na pozytywne cechy charakteru bliskich, a nie skupiać się na ich wadach.

Czasem jednak konfliktu nie da się uniknąć. W jaki sposób powinniśmy się kłócić, by jak najszybciej rozwiązać problem z korzyścią dla związku?

Napięcia i kłótnie są naturalnymi elementami każdego związku, warto jednak wyprzedzać konflikty i rozwiązywać swoje małe problemy na bieżąco. Starać się nie dopuścić do sytuacji, w której unikając rozmów i drobnych sprzeczek doprowadzimy do poważnego kryzysu. Jest kilka kroków, które warto przejść

by z powodzeniem rozwiązać konflikt, którego nie dało się uniknąć. Liczy się przede wszystkim duża otwartość na drugiego człowieka, szczerza rozmowa z partnerem czy dzieckiem, w której jasno wyrazimy swoje poglądy, bez oporów powiemy o swoich uczuciach i emocjach jakie budzi w nas zaistniała sytuacja. Kolejnym etapem jest kwestia nazwania konfliktu, dotarcie do sedna tego, co jest przyczyną naszej frustracji. Niezwykle istotne jest odkrycie, o co naprawdę nam chodzi, dlaczego reagujemy tak, a nie inaczej. Często bowiem prawdziwa przyczyna naszej złości nie jest oczywista. Nazwanie konfliktu jest sprawą podstawową, jeśli tego nie zrobimy, nie rozwiążemy problemu, który nas dzieli. Następnym krokiem jest próba rozwiązania sytuacji konfliktowej, każdy z partnerów ma prawo głosu, każdy powinien zaproponować swoje rozwiązania, ale w finale wybieramy wyjście z sytuacji, zaakceptowane przez obie strony, które jest możliwe do zastosowania.

Powróćmy jednak do pierwszego pytania. Wspomniała Pani, że jest wiele wskazówek, których

powinniśmy się trzymać, by więź między członkami rodziny była coraz silniejsza.

Tak, składają się na nie niezwykle ważne, lecz na pierwszy rzut oka prozaiczne kwestie: choćby takie jak podział obowiązków i wzajemna współpraca. Każdy z nas jest indywidualnością, każdy ma swoje plany i założenia i nie ma w tym oczywiście nic złego, trzeba jednak pamiętać, o rodzinie o uzupełnianiu się. Podstawową sprawą jest także wspólne spędzanie czasu. Nie mam tu na myśli biernego patrzenia w telewizor czy komputer, ale prawdziwe, aktywne bycie ze sobą, a nie obok siebie. Jeśli ktoś lubi kawę, można iść razem do kawiarni, czy

na lody, możliwości jest wiele: siłownia, wycieczka, wspinaczka... ect. ect. nie ważne gdzie, ważne że razem. Tylko dzięki wspólnie spędzonym chwilom, robieniu zdjęć, kolekcjonowaniu rzeczy tworzymy tzw. historię rodziny. Coś do czego możemy wracać, o czym rozmawiać i opowiadać innym. Wspólne wspomnienia to rzecz bezcenna. Dzięki nim tworzy się między członkami rodziny coraz mocniejsza więź emocjonalna, bliskość, którą ciężko nazwać słowami. Rodzina pozbawiona owej historii jest w pewnym sensie pusta. Starajmy się więc zadbać o naszych bliskich i tworzymy własną historię rodziny każdego dnia.

Pęd życia, pogoń za karierą i pieniędzmi, sprawiają, że tego czasu dla bliskich mamy coraz mniej.

Faktycznie jest to problem współczesnych rodzin. Ale nie ma sytuacji bez wyjścia. Podstawą jest chęć i dobra organizacja. Po pierwsze planujemy wspólnie swój czas, wspólnie oznacza włączenie w tę czynność także dzieci. Będą się czuły ważne i docenione gdy w nagrodę za dobre sprawowanie to one zdecydują gdzie spędzimy sobotę lub co zjemy na niedzielny obiad. Unikajmy także tzw. „dobrych doradców”, problemy rozwiązujemy z partnerem lub specjalistą, jeśli kryzys związku jest już bardzo

zaawansowany, a nie z mamą, teściową, przyjacielem czy sąsiadką.

Czy uważa Pani, że współczesna moda, styl życia promowany w mediach, wywiera wpływ na młodych ludzi zakładających rodziny?

Oczywiście. W dzisiejszych czasach bardzo często ludzie nakierunkowani są na siebie, a nie na dobro rodziny. Dotyczy to nie tylko osób młodych. Niezwykle często spotykam się z postawą egoistyczną, podejściem „rób co chcesz, mnie się nie chce”. A przecież aby rodzina funkcjonowała dobrze, by tworzyć wspomnianą już wspólną historię niezbędny jest wysiłek i poświęcenie, który z pewnością zapoczątkuje w przyszłości.

W dzisiejszym otwartym świecie pojawiło się jeszcze jedno istotne zagrożenie dla rodziny - rozłąka, bardzo często spowodowana np. koniecznością podjęcia pracy daleko od domu.

To bardzo duże zagrożenie, szczególnie dla młodych małżeństw. Do pewnego momentu życia rodzinnego partnerzy powinni spędzać ze sobą jak najwięcej czasu, szczególnie na początku związku. Obecność drugiej osoby, nawiązanie bliskiej więzi emocjonalnej, zbudowanie zaufania, to podstawa każdej szczęśliwej rodziny. Małżonkom, mocno związanym ze sobą emocjonalnie, którzy znają się od wielu lat, łatwiej jest się rozstać, jeśli to konieczne. Wystarczy im spotkanie co jakiś czas i stały kontakt telefoniczny, bądź internetowy. Dla pary bez stażu rozstanie i brak fizycznej bliskości może jednak okazać się nie do zniesienia. Pamiętajmy też o dzieciach,

które zazwyczaj bardzo przeżywają nieobecność jednego z rodziców. Bywa jednak, że rozłąki nie da się uniknąć, wtedy należy zadbać o jak najczęstsze kontakty. Konieczna jest dbanie o to, by pomimo rozłąki prowadzić dalej wspólne życie, a nie dwa osobne.

Zupełnie inną kwestią jest rozstanie rodziców z dorosłym dzieckiem, które opuszcza dom. Jest to proces, naturalny i jak najbardziej pożądany. Dziecko może być na drugim końcu świata ważne jednak by kontakt z rodzicami wciąż był podtrzymywany.

Skoro już rozmawiamy o dzieciach, jaki wpływ na rozwój dziecka ma relacja między rodzicami?

Zanim odpowiem na to pytanie na początku chciałabym dodać, że pojawienie się dziecka w rodzinie jest bardzo dużym wyzwaniem dla rodziców. Z pewnością nie można traktować dziecka jako koła ratunkowego, które zespoli rozpadający się związek. Relacje między rodzicami mają fundamentalny wpływ na rozwój dziecka. Szczęśliwi rodzice mają szczęśliwe dzieci. Kiedy rodzice szanują się i kochają, dbają wzajemnie o swoje potrzeby, wtedy dziecko wychowuje się „przy okazji”. Dzieci chłoną domową atmosferę, i przykład jaki dają im dorośli. Jeśli w domu nie będzie układało się dobrze, żadne kary ani kazania umoralniające nic nie pomogą. Dziecko będzie rozwijało się dobrze wtedy, kiedy rodzice poświęcą mu swój czas, będzie czuło się kochane i bezwarunkowo akceptowane, z całą paletą swoich zalet i wad. Zresztą każdy z nas potrzebuje dokładnie tego samego - bezpieczeństwa, wsparcia, akceptacji i bezwzględnej miłości, którą może dać tylko głęboka emocjonalna bliskość z drugim człowiekiem. Od tego jest rodzina.

Rozmawiała:

Magdalena Opyd

Projekt Szkolenie i doskonalenie zawodowe
kadr pomocy społecznej
www.szkoleniapokl.rops.krakow.pl

Maria Mostowik

psycholog, prowadzi terapię rodzin oraz psychoedukację rodziców, konsultuje dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji pod kątem ADHD, w ramach tzw. „Szkoły dla rodziców” uczy dobrej komunikacji między dziećmi i rodzicami.

DOBRE PRAKTYKI

PES DLA NAJMŁODSZYCH CZYLI JAK RODZINNIE SPĘDZIĆ DZIEŃ Z EKONOMIĄ SPOŁECZNĄ

W ramach projektu **Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**, instytucje partnerskie biorące w nim udział przygotowały drugą edycję Festiwalu połączonego z Targami Ekonomii Społecznej pt. „Podmioty ekonomii społecznej dla najmłodszych”.

Imprezy te odbywają się w pięciu subregionach całej Małopolski: południowym, zachodnim, krakowskim, tarnowskim i sądeckim.

Ideą Festiwalu i Targów jest promocja zagadnień ekonomii społecznej, przede wszystkim wzbogacenie wiedzy społeczności lokalnych nt. przedsiębiorczości społecznej jako alternatywnego sposobu aktywności zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Organizatorzy udostępniłi stosiki, na których małopolskie podmioty - m.in.: stowarzyszenia, fundacje, warsztaty terapii zajęciowej, spółdzielnie socjalne - mogły zaprezentować produkty i usługi przez nie oferowane. Ponadto w ramach Festiwalu zorganizowano różnego rodzaju atrakcje, m.in. warsztaty plastyczne i taneczne oraz występy artystyczne.

Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Szczawnicy zorganizowała wydarzenie „PES dla najmłodszych” 1 czerwca przy okazji miejskiego Dnia Dziecka. To pozwoliło na szeroką promocję imprezy oraz na dotarcie do dużego grona odbiorców - nie tylko społeczności lokalnej, ale również licznych turystów.

Targi były okazją do prezentacji profilu działalności małopolskich PES-ów. Na stoiskach wystawienniczych można było podziwiać wyroby rękodzieła ludowego: drewniane zabawki i figurki, kwiaty z bibuły, hafty, wyroby koronkarskie, wyroby z miedzi, figurki z masy solnej, obrazy malowane na szkle. Podczas Targów na stoiskach prezentowały się: Stowarzyszenie Rozwoju Orawy z Jabłonki, Stowarzyszenie Gospodyń z Podwilka, Stowarzyszenie Tradycja i Natura z Bystrej Sidziny, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło z Zakopanego, Stowarzyszenie Artystów Pienińskich z Krościenka nad Dunajcem, Spółdzielnia Socjalna SPRING z Rabki Zdroju, Stowarzyszenie LGD Podbabiogórze z Suchoj Beskidzkiej, Spółdzielnia Socjalna Wiatr-Woda z Nowego Targu oraz Stowarzyszenie Artystów Lilianna Drzewiej i Stowarzyszenie Promocji Kultury i Edukacji RABKON z Rabki Zdroju.

W ramach towarzyszącego Targom Festiwalu Ekonomii Społecznej

najmłodszy uczestnicy mieli okazję samodzielnie malować, szydełkować, lepić anioły z masy solnej czy kuć metal. Fundacja GAP przygotowała dla dzieci szereg warsztatów plastycznych, które prowadzili artyści zrzeszeni w małopolskich PES-ach. Ponadto Stowarzyszenie Regionalne Sieniawianie wystąpiło z programem muzyczno-tanecznym - dzieci ze stowarzyszenia, w strojach regionalnych, zaprezentowały program piosenek i tańców ludowych, a Teatr Bajdurka z Rabki Zdroju edukowała dzieci ze zdrowego trybu życia.

Podobną formułę miały analogiczne imprezy w pozostałych subregionach projektu.

Odwiedzające Targi i Festiwal rodziny, przede wszystkim rodzice, mogli poznać podmioty ekonomii społecznej, zapytać o specyfikę ich działalności, dowiedzieć się jak założyć np. spółdzielnię socjalną, przekonać się, że PES-y potrafią skutecznie aktywizować zawodowo osoby, których szanse na rynku pracy są mocno ograniczone.

Projekt Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej jest realizowany w okresie od sierpnia 2012 roku do czerwca 2015 roku w podziale na pięć subregionów przez partnerstwo, w którego skład wchodzi:

- Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej w Krakowie (Lider Partnerstwa),
- Towarzystwo Oświatowe Ziemi Chrzanowskiej w Chrzanowie,
- Stowarzyszenie Dobrej Nadziei w Krakowie,
- Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A. w Chrzanowie,
- Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie.

Więcej o projekcie na:

<http://fundacja.e-gap.pl/mowes>

Sylwia Tapek

Specjalista ds. promocji, animacji współpracy i partnerstwa
Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej
www.fundacja.e-gap.pl

CENNE INICJATYWY SPOŁECZNE NA RZECZ RODZINY

Rodzina jest środowiskiem życia człowieka, integralną częścią społeczeństwa a jednocześnie podstawową i najmniejszą jego komórką. Amerykański socjolog Norman Goodman twierdzi, że „rodzina to najbardziej podstawowa instytucja we wszystkich społeczeństwach. Ponieważ jesteśmy tak bardzo w nią wtopieni, przyjmujemy jej istnienie za coś oczywistego, a tym samym ryzykujemy brak pełnego jej zrozumienia. Zaczynamy ją doceniać dopiero wtedy, gdy coś jej zagraża.”¹ Droga do rozwoju społeczeństwa wiedzie więc przez rodzinę. Wysiłki wszystkich instytucji i organizacji chcących kształtować społeczeństwo, powinny rozpoczynać się od tworzenia lepszych warunków do realizacji podstawowych jej zadań. W artykule tym chcielibyśmy zatem wskazać dobre praktyki stanowiące sprawdzone i godne naśladowania pomysły. Cenne inicjatywy na rzecz wsparcia rodziny przez organizacje pozarządowe, które często są nowatorskim ale również prostym sposobem rozwiązywania problemu współczesnej rodziny.

STOWARZYSZENIE DORADCÓW EUROPEJSKICH PLINEU - COACHING GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO

Podręcznikowa definicja coachingu mówi, iż jest to interaktywny proces, który pomaga pojedynczym osobom

lub organizacjom w przyspieszeniu tempa rozwoju i polepszeniu efektów działania. Dzięki coachingowi klienci ustalają konkretne cele, optymalizują swoje działania, podejmują trafniejsze decyzje i pełniej korzystają ze swoich naturalnych umiejętności. Coaching jest procesem, którego głównym celem jest wzmocnienie klienta oraz wspieranie go w samodzielnym dokonywaniu zamierzonej zmiany. Coachowie pracują z klientami w zakresach związanych z biznesem, rozwojem kariery, finansami, zdrowiem i relacjami interpersonalnymi.

„Innowacyjne wykorzystanie coachingu do wspierania równowagi praca - rodzina” to projekt, który powstał z myślą o rodzicach, zarówno pracujących jak i poszukujących zatrudnienia, którzy doświadczają problemów z godzeniem życia zawodowego i rodzinnego. Pierwszym etapem projektu było stworzenie nowoczesnego programu szkoleniowego, z zakresu coachingu godzenia życia zawodowego i rodzinnego, a następnie objęcie nim szerokiej grupy specjalistów: doradców zawodowych i pracowników działów HR, którzy dzięki zdobytej wiedzy i umiejętnościom będą skuteczniej pomagać rodzicom szukającym pracy oraz kształtować politykę zatrudnienia w firmach tak, by sprzyjała zwiększeniu zaangażowania i motywacji pracowników. Po zakończeniu cyklu szkoleń

nowi specjaliści wdrażają usługę coachingu w instytucjach i firmach, w których pracują. W trzecim etapie projektu usługa ta będzie upowszechniana wśród małopolskich instytucji rynku pracy, firm i organizacji.

Skąd pomysł na takie działania? Idea projektu powstała na bazie doświadczenia zdobytego przez Stowarzyszenie podczas realizacji licznych projektów aktywizacji i rozwoju zawodowego rodziców. Dużą rolę odegrały także pogłębione badania potrzeb osób borykających się z problemem braku równowagi pomiędzy życiem rodzinnym i zawodowym oraz analiza oczekiwań pracodawców. Znaczenie miał również fakt, iż większość informacji oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów godzenia życia zawodowego i rodzinnego kierowane są bezpośrednio do pracowników albo pracodawców. Oczywiście ma to pozytywne znaczenie, jednak podejmowane działania pozwolą na wzmocnienie i zindywidualizowanie tego procesu poprzez wykorzystanie kanału wpływu jakim jest doradca zawodowy oraz pracownik kadr w zakładzie pracy.

Rozwiązania wypracowane w trakcie trwania projektu pozwolą osobom w nim uczestniczącym na pełniejsze wsparcie osób mających problemy z godzeniem życia zawodowego i rodzinnego, a także na wsparcie korporacji, firm, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji we wdrażaniu elastycznych form zatrudnienia i innych rozwiązań mających na celu satysfakcjonującą równowagę w obszarze praca-rodzina.

Istotny jest również fakt, iż jednym z partnerów projektu jest Małopolski

Związek Pracodawców, co z pewnością przyczyni się do upowszechnienia efektów projektu.

Jak stwierdziła Kamila Banasik z MZP: „W firmach, mimo istniejących rozwiązań kodeksowych, nadal w bardzo niewielkim stopniu korzysta się z nietypowych form zatrudnienia, przede wszystkim z elastycznej organizacji pracy. Bariery jest często nieznanymi rozwiązań lub złożoność ich zastosowania czy rozliczania. Stąd ważne jest odpowiednie przygotowanie kadry, aby w pełni skorzystać z możliwości, które dają np. telepraca, zadaniowy tryb pracy, indywidualny rozkład czasu pracy, ruchomy czas pracy, dzielenie się pracą itp.” Dlaczego przedsiębiorcy angażują się w projekty dotyczące godzenia życia rodzinnego i zawodowego? „Jako organizacja pracodawców musimy także patrzeć perspektywnie. Niż demograficzny, starzejące się społeczeństwo, malejące zasoby pracy to wyzwania, z którymi wszyscy będziemy musieli się zmierzyć. Warto już dziś podejmować te inicjatywy, które pomogą nam się z nimi zmierzyć, a z drugiej strony, mamy nadzieję, że uczynią naszą pracę bardziej efektywną i satysfakcjonującą” podsumowuje Kamila Banasik.

„Innowacyjne wykorzystanie coachingu do wspierania równowagi praca-rodzina” - projekt finansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.plineu.org/rownowaga

FUNDACJA ZNACZENIE - PROJEKT „RODZINA MA ZNACZENIE”

Fundacja „Znaczenie”, jako główny cel swojej działalności obrała udzielanie pomocy rodzinom zagrożonym dezintegracją oraz takim, w których doszło już do odebrania lub ograniczenia władzy rodzicielskiej. Oprócz bezpośredniej pomocy fundacja stara się rozpowszechniać idee pracy na rzecz reintegracji rodzin. Dotychczasowe doświadczenie pracy na rzecz dzieci osieroconych przekonuje, że w Polsce w bardzo niewielkim i niewystarczającym stopniu prowadzi się rzeczywistą pracę z rodzicami, którzy stracili pełnię władzy rodzicielskiej. Fundacja skupia swoje działania na pracy właśnie z takimi rodzinami. Finałem działań pomocowych może być powrót dziecka do swojego środowiska, które jest już gotowe na prawidłowe wypełnianie obowiązków rodzicielskich.

Dotychczasowe doświadczenie pozwoliło na opracowanie projektu „Rodzina ma Znaczenie”. Zespół projektowy w skład, którego weszli: Martyna Feliks, Edyta Misiaszek, Małgorzata Mróz, Mariusz Węc, Magdalena Wróblewska, starał się opracować projekt uszyty na miarę potrzeb lokalnych. W tym celu w trakcie powstawania projektu prowadzone były konsultacje z władzami gminy oraz rozmowy z pracownikami socjalnymi z terenu Słomnik, co dodatkowo motywowało do pracy właśnie na tym terenie, a jednocześnie pozwalało zaplanować działania adekwatne do

potrzeb. Zaplanowane inicjatywy były, zatem dokładnie przemyślane tak, aby uniknąć jakichkolwiek niepotrzebnych działań.

Projekt skierowany jest do 10 rodzin wieloprotblemowych z Gminy i Miasta Słomniki. Są to rodziny, w których istnieje ryzyko umieszczenia dzieci w formach opieki zastępczej i/lub rodziny, w których do takiej sytuacji już doszło w ciągu ostatniego roku i/lub rodziny, które w ostatnim roku odzyskały władzę rodzicielską i ich dzieci wróciły do domu rodzinnego. Realizacja projektu ma wspierać proces reintegracji rodziny, czyli spowodować powrót lub utrzymanie dzieci w środowisku rodzinnym. W rezultacie do projektu przystąpiło 11 rodzin a 6 z nich zostało objętych indywidualną pomocą ze strony **diad asystenckich**: kobiety i mężczyzny. Już wcześniejsze doświadczenia Fundacji „Znaczenie” pokazały, że praca kobiety i mężczyzny w parze daje większą szansę na zbudowanie lepszej relacji z rodziną. Niewątpliwie też zwiększa komfort pracy samych specjalistów, dając obojgu poczucie większego bezpieczeństwa. Przede wszystkim jednak pozwala na modelowanie odpowiednich ról w rodzinie poprzez konstruktywną komunikację pomiędzy kobietą i mężczyzną oraz pomiędzy asystentami i pozostałymi członkami rodziny.

Każda z 10 rodzin ma możliwość skorzystania z pakietu usług dostosowanych do potrzeb i oczekiwań rodzin w myśl zasady „nie wszystko dla wszystkich”, w tym m.in.:

- Konsultacje specjalistyczne (np. prawnik, psychiatra, seksuolog, terapeuta uzależnień, mediator, psychoterapeuta rodzinny, psycholog dziecięcy, logopeda, doradca zawodowy).

- Zajęcia grupowe dla rodziców („Szkoła dla Rodziców”, „Rodzeństwo bez rywalizacji).
- Grupa wsparcia dla rodziców.
- Diagnoza psychologiczna, logopedyczna, neurologiczna pod kątem FAS lub innych deficytów związanych z trudnościami w nauce lub problemami emocjonalnymi.
- Dogoterapia oraz zajęcia z twórczości dla dzieci.

Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie dezintegracji rodzin z terenu Miasta i Gminy Słomniki poprzez poprawę w okresie realizacji projektu funkcjonowania rodziców w obszarze psychicznym, rodzicielskim, społecznym oraz obywatelskim.

Dodatkowym celem projektu jest przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu

u pracowników socjalnych. W związku z tym projekt zakłada spotkania interwizyjne, w których biorą udział pracownicy socjalni z terenu Słomnik, asystenci rodzinni pracujący z rodzinami i terapeuta rodzinny zaangażowany w tym projekcie. Ponadto odbywają się superwizje prowadzone przez doktor nauk humanistycznych Izabelę Krasiejko, która jest asystentem rodziny i konsultantem metodycznym przy Programie Asystent Rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie oraz terapeutą Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach.

Projekt jest już w połowie realizacji i fundacja może powiedzieć o nie małym doświadczeniu, jakie zdobyła dzięki jego realizacji. Wszystkie

wnioski zostaną zawarte w raporcie, którego wydanie jest przewidziane na jego zakończenie, a który będzie dostępny m.in. na stronie fundacji: www.fundacjaznaczenie.pl. Fundacja otwarta jest również na współpracę z asystentami rodziny oraz ze specjalistami i studentami kierunków społecznych, gdyż jej ambicją jest opracowanie skutecznego modelu pomocy dla rodzin zagrożonych rozpadem oraz tych rodzin, w których już doszło do ograniczenia władzy rodzicielskiej.

Autorzy:

Marta Chlanda

Stowarzyszenie Doradców Europejskich PLinEU

Magdalena Wróblewska

Fundacja „Znaczenie”

POKONAĆ KRYZYS, WZMOCNIĆ RODZINĘ - DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna powinna w wielu sytuacjach mieć zapewnione warunki by w tych najtrudniejszych sytuacjach, w jakich może się znaleźć, miała wokół siebie instytucje, do których może zwrócić się o pomoc. Pomoc w pokonywaniu kryzysu jest zależna min. od wsparcia jakie mogą udzielić rodzinie instytucje do tego powołane. We wszystkich gminach funkcjonują Ośrodki Pomocy Społecznej posiadające komórki do spraw pomocy rodzinie, niektóre Gminy posiadają też oddzielne Centra Pomocy Rodzinie. Działania proponowane przez te jednostki na rzecz rodziny odpowiadają na pojawiające się problemy, proponują nowe rozwiązania i zmierzają do pomocy w pokonaniu kryzysu i w efekcie - wzmocnienia rodziny. Wśród wielu inicjatyw chcemy przedstawić te proponowane przez Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie. Poniższe wielopłaszczyznowe działania jak i konkretne projekty są przykładem dobrych praktyk w Gminach Województwa Małopolskiego.

CENTRUM WSPIERANIA RODZINY W SKAWINIE

Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie ma charakter międzyinstytucjonalny i wielospecjalistyczny. Jest odpowiedzią na potrzebę zapewnienia mieszkańcom Gminy Skawina dostępu do porad specjalistów wspierających prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Placówka świadczy pomoc osobom przeżywającym trudności życiowe np. uzależnienie lub współuzależnienie, przemoc w rodzinie, konflikty z najbliższymi, kłopoty w wychowaniu dzieci, problemy osobiste, stres związany z życiem codziennym, poczucie choroby, straty, krzywdy lub winy.

Formy pomocy udzielane w Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie to: konsultacje psychologiczne,

konsultacje prawne, konsultacje terapeutyczne uzależnień, dyżur Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Grupa rodzinna Al-Anon „Vita Rosa”, Grupa samopomocowa Anonimowych Alkoholików „AQUA VITA”, Grupa wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie prowadzona przez Iwonę Wiśniewską Dyrektora Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą, warsztaty psychoedukacyjne „Szkoła dla rodziców i wychowawców” mające na celu wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi, nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, „Telefon wsparcia”, zapewniający pomoc osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, Stowarzyszenie Abstynenckie ALAM, Zespół Leczenia Środowiskowego dla osób cierpiących na choroby psychiczne wpisany w struktury Szpitala Specjalistycznego im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie. Praca Zespołu koncentruje się na opiece domowej, opiece

ambulatoryjnej, oraz kontakcie z najbliższym otoczeniem pacjentów, szczególnie ich rodzinami.

Poza wymienionymi formami pomocy, Centrum Wspierania Rodziny stanowi również miejsce koordynacji i realizacji innych zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Skawina na lata 2010 - 2015 - w tym wielu kampanii profilaktycznych, takich jak „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Skawińskie Dni Profilaktyki - Bądź bliżej dziecka, uchronisz je od uzależnień”, „Pozory mylą, dowód nie” i innych. W tym miejscu warto podkreślić, że kampania „Pozory mylą dowód nie”, prowadzona w Gminie Skawina (spośród blisko 500 gmin z całej Polski) została zauważona i doceniona przez organizatorów i znalazła się wśród z 10-ciu

laureatów ogólnopolskiego konkursu „Odpowiedzialna Gmina 2012”.

Centrum Wspierania Rodziny realizuje również wiele innych przedsięwzięć: „Dni Pomocy Ofiarom Przestępstw”, w trakcie których specjalności udzielają porad o uprawnieniach przysługującym osobom pokrzywdzonym oraz ofiarom przestępstw, „Warsztaty psychoedukacyjne dla kobiet „Jak kochać siebie i być kochanym - czyli jak zbudować poczucie własnej wartości” prowadzone przez Panią Iwonę Wiśniewską Dyrektora Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą w Krakowie, Spotkania edukacyjno - korekcyjne dotyczące rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podniesienia świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, Warsztaty z zakresu bajkoterapii.

Prezentowane działania stanowią realne wsparcie dla rodzin w kryzysie. Inicjatyw podejmowanych przez Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie jest znacznie więcej.

Z pełną ofertą działań placówki można zapoznać się na stronie www.cwr-skawina.pl

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

Projekt „Znaczenie Rodziny” - wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi ich rodzin i opiekunów

Trudno jest ustalić dokładnie, ilu chorych psychicznie zamieszkuje na terenie Gminy Miejskiej Kraków, bowiem nie wszyscy korzystają z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy

Społecznej, z leczenia psychiatrycznego lub świadczeń rentowych. Uwzględniając badania epidemiologiczne można przyjąć, że 1% populacji doświadcza głębokich zaburzeń psychicznych (psychozy z grupy schizofrenii), które związane są ze znacznym ograniczeniem zdolności do pełnienia ról społecznych oraz deficytami w samodzielnym zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych. Dla Krakowa ten wskaźnik szacowany jest na poziomie 1,5 - 2%. Fakt ten związany jest z większym występowaniem chorób psychicznych w aglomeracjach miejskich. Pomimo, że tak wiele już wiemy na temat chorób psychicznych - w społeczeństwie nadal panuje przekonanie, że takie osoby są niebezpieczne i że należy je izolować. Choroba psychiczna jest czymś czego wstydzą się osoby chorujące i rodzina, przed innymi ludźmi. Kiedy wybuch kryzys psychiczny rodzina jest najczęściej zagubiona i przeżywa nawałnice uczuć, wśród których dominuje lęk, rozpacz, zagrożenie dezintegracją, brak poczucia bezpieczeństwa, chaos. Inny problem rodzinny to lęk przed tzw. opinią społeczną. Aby pomóc takim rodzinom od 2008r. były realizowane w jednej z Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, projekty socjalne pod tytułem „Życie może mieć jaśniejszą stronę”, „Sprostać wyzwaniu”, „Odkrywanie naszych możliwości”, „Znaczenie Rodziny”. Z badanych przez pracowników socjalnych dokumentów, wywiadów środowiskowych, notatek służbowych oraz z obserwacji wynika, że rodziny uczestniczące w realizowanych projektach w latach 2008 - 2011 - lepiej radzą sobie z problemami, poprawiły się relacje w rodzinach i funkcjonowanie tych rodzin. Pozytywnej zmianie uległ stosunek do osoby chorej. Beneficjenci projektów otrzymali potrzebne im

wzmocnienie, zrozumieli jak ogromna jest ich rola w dostarczaniu wsparcia, jak znaczny może być ich udział w procesie zdrowienia. Stali się odkrywcami swoich możliwości.

W roku 2012 utworzono już 8 grup edukacyjno wspierających, dwie grupy samopomocowe - dla rodzin, opiekunów osób chorujących psychicznie - psychotycznie, ze szczególnym uwzględnieniem schizofrenii oraz jedną grupę edukacyjno-wspierającą dla osób chorujących psychicznie. Z tych form pomocy skorzystało 101 osób. Odbywały się dwu godzinne spotkania grupowe. Jedną godzinę przeznaczono na część edukacyjną, a drugą godzinę na wspólne rozwiązywanie problemów oraz wspieranie. Planowane działania w ramach grup wsparcia, wymagają współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze ochrony zdrowia psychicznego - na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów.

Celami głównymi projektu jest: poprawa funkcjonowania rodzin i podniesienie jakości życia osób chorujących psychicznie. Udział w grupach wsparcia dostarcza ich uczestnikom wzmocnienia. Powoduje wzrost samooceny i poczucia własnej wartości, otwarcie się na kontakty z innymi ludźmi również na nawiązanie bliższych kontaktów z uczestnikami grupy. Uświadomienie beneficjentom projektu - rodzinom i opiekunom ogromnej roli jaką odgrywają dla osoby chorej psychicznie. Dostarczona wiedza - psychoedukacja z zakresu chorób psychicznych, powoduje większe zrozumienie cierpienia, trudności i ograniczeń osoby chorującej psychicznie. Zmieniają się postawy, poprawiają się relacje w rodzinach. Rodzice, opiekunowie stają się współterapeutami, zaczynają rozumieć na czym polega

ich udział w procesie zdrowienia. Dostarczona wiedza w zakresie możliwości skorzystania z pomocy instytucjonalnej, środowiskowej w mieście Krakowie, powoduje mądre wspieranie i zachęcanie przez rodziny, opiekunów - osób chorujących, do skorzystania z dostępnej rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz z projektów adresowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi mających na celu aktywizację społeczną i zawodową a nawet podjęcie pracy. Spotkania z prawnikiem dostarczają wiedzy w zakresie posiadanych uprawnień, wynikających z aktów prawnych - w celu poprawienia sytuacji materialnej osoby z zaburzeniami psychicznymi i rodziny.

Autorzy:

Małgorzata Kopec

Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Zapobiegania Narkomanii
Urząd Miasta i Gminy w Skawinie, Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie

Maria Pawłowicz

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Z OBSERWATORIUM

MAŁOPOLSKA RODZINA NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW

W ubiegłym roku Centrum Badania Opinii Społecznej po raz kolejny przeprowadziło badania dorosłych Polaków, zmierzające do poznania naszych preferencji i planów odnośnie posiadania rodziny i potomstwa¹. Dowiadujemy się z nich, m.in., iż pożądana wielkość rodziny nie zmieniła się znacząco na przestrzeni ostatniej dekady: niemal połowa dorosłych Polaków (49 proc.) wciąż najbardziej chciałaby mieć dwójkę dzieci, 25 proc. - trójkę, natomiast kolejne 7 proc. wyraża chęć posiadania jeszcze liczniejszego potomstwa. A jak wygląda faktycznie nasza sytuacja demograficzna?

Niewątpliwie jesteśmy starzejącym się społeczeństwem. Według prognoz demograficznych, przy ogólnym wzroście liczby ludności, struktura wiekowa mieszkańców województwa małopolskiego w perspektywie 2020 roku będzie ulegała przeobrażeniu. Jest to podyktowane głównie dwiema przyczynami: spadkiem liczby urodzeń oraz ograniczeniem umieralności w późniejszych etapach życia (czyli innymi słowy - coraz dłuższym przeciętnym trwaniem życia członków naszego społeczeństwa). Według prognoz, udział dzieci w wieku do 14 roku życia w populacji regionu nie ulegnie istotnym zmianom,

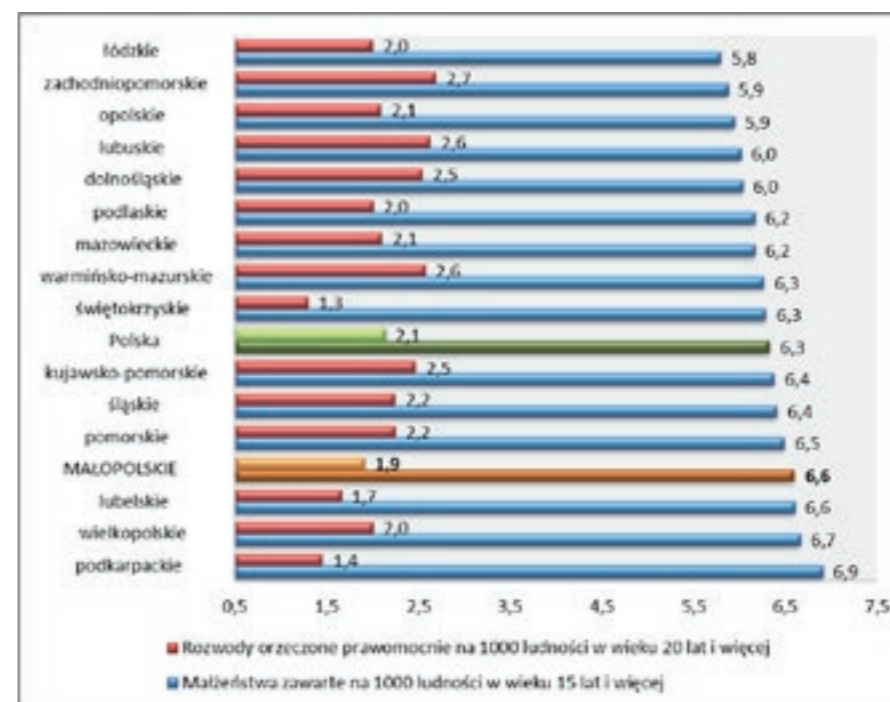
¹ Potrzeby prokreacyjne oraz preferowany i realizowany model rodziny. Komunikat z badań, CBOS, Warszawa [http://cbos.pl/SPISKOM.POL/2012/K_061_12.PDF - 04.06.2013]

natomiast udział mieszkańców w wieku 15-64 lat zmniejszy się z poziomu 70 proc. w roku 2012 do 67 proc. w roku 2020. Jednocześnie zwiększeniu ulegnie udział najstarszych grup wiekowych (do 17 proc.), przy czym Małopolska pod tym względem będzie się plasować wśród województw o niższym ich odsetku niż średnia dla kraju. Ponadto według szacunków, mężczyzna urodzony w Małopolsce w roku 2011 przeżyje przeciętnie 73,9 lat, co oznacza, że będzie żył dłużej niż mieszkańcy wszystkich pozostałych województw (średnia dla Polski wynosi 72,4 lata). Natomiast dla kobiet z regionu średni wiek szacuje się na 81,7 lat, co po województwach podkarpackim i podlaskim daje trzeci wynik w kraju pod względem długości życia (średnia wynosi 80,9). Procesy te wpłyną na znaczącą zmianę wskaźnika obciążenia demograficznego (rozumianego jako liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym), który z poziomu 58 w 2012 roku wzrośnie do 65 w roku 2020.

Zmiany dotyczą nie tylko struktury wiekowej mieszkańców województwa. Małopolska rodzina, podobnie jak dzieje się to w Polsce, również podlega wpływom postępu cywilizacji. Efektem jest między innymi coraz późniejsze zawieranie małżeństw, chociaż sama ich liczba jeszcze do niedawna rosła. Wskaźnik małżeństw w Małopolsce (tutaj oznaczający liczbę zawartych w danym roku małżeństw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku 15 lat i więcej), mimo niewielkich różnic pomiędzy regionami, przewyższa jednak nieznacznie wskaźniki dla 13 województw i średnią krajową, i wynosi 6,5. Przy czym w ostatnich latach daje się zaobserwować tendencję spadkową w zakresie liczby zawieranych małżeństw w regionie. Patrząc

z kolei na wskaźnik rozwodów (liczba rozwodów w danym roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku 20 lat i więcej) możemy odnotować, iż w 2012 roku w regionie na 10 000 ludności orzekano 18 rozpadów związków małżeńskich, podczas gdy średnia dla kraju wynosiła 21 - wykres 1. Rozwody nie pozostają bez wpływu na sytuację dzieci; w 2012 r. 58 proc. wszystkich rozwodów w Małopolsce dotyczyło rodzin z małoletnimi dziećmi, co przekłada się na około 4 tysiące dzieci objętych tą sytuacją.

Wykres 1. Wskaźniki małżeństw i rozwodów w 2012 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z bazy demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego [http://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/StartIntro.aspx - 04.06.2013]

Pomimo korzystnych porównań z innymi regionami Polski, niezmienny pozostaje fakt, iż późniejsze wchodzenie w związki małżeńskie skutkuje coraz późniejszym wiekiem kobiet, co za tym idzie opóźnia się również czas podjęcia decyzji o urodzeniu pierwszego i kolejnych dzieci. Średni wiek kobiety rodzącej pierwsze dziecko przypada obecnie na 26,9 lat, podczas gdy jeszcze w 2000

roku wynosił 23,7 lat. W związku z tym, znacząco przesunął się okres najwyższej płodności kobiet: obecnie przypada on na grupę wiekową 25-29 lat, podczas gdy dwie dekady temu - 20-24 lat. Analogiczne zmiany obserwujemy w aspekcie zawierania małżeństw; aktualnie najczęściej decyzję o formalnym usankcjonowaniu związku podejmują osoby w grupie wiekowej 25-29 lat². Co ciekawe, gdy spojrzeć na wiek małopolskich kobiet rodzących dzieci przez pryzmat miejsca zamieszkania, okazuje się że w grupie wiekowej 20-24

rodzące dzieci wieku 30-34 lat były częściej mieszkankami miast - 53 proc³.

Coraz później podejmowane decyzje o założeniu rodziny nie pozostają bez wpływu na przyrost naturalny. Chociaż od 2006 roku odnotowywaliśmy nieprzerwanie dodatni przyrost naturalny⁴, od dwóch lat znacząco on maleje (w 2011 przeciętnie w Polsce na każde 10 tysięcy ludności przybyły 3 osoby), a w 2012 r. wskaźnik dla kraju osiągnął poziom bliski zeru⁵. Pod względem przyrostu naturalnego Małopolska również wygląda korzystnie na tle innych regionów (w 2012 r. przyrost 14 osób na 10 tys. mieszkańców) - lokuje się na III miejscu za województwami pomorskim i wielkopolskim, co obrazuje Mapa 1. Przy tej okazji warto spojrzeć także na współczynnik dzietności⁶ - w Małopolsce w roku 2012 wynosił on 1,32 przy średniej krajowej równej 1,3. Najbardziej korzystną sytuację w tym zakresie - chociaż w żadnym z małopolskich powiatów poziom wskaźnika nie przyjmuje minimalnej wartości 2,1, która gwarantowałaby zastępowalność pokoleń - obserwujemy w powiatach limanowskim (1,67), nowosądeckim (1,64), bocheńskim i suskim (w obu 1,47).

lata większość stanowiły kobiety mieszkające na wsi - 67 proc., przeważały one także w następnej grupie wiekowej 25-29 lat - 56 proc., natomiast kobiety

² Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski do 2012 roku, Główny Urząd Statystyczny, 2013 [http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/L_podst_inf_o_rozwoju_dem_pl_do_2012.pdf - 04.06.2013]

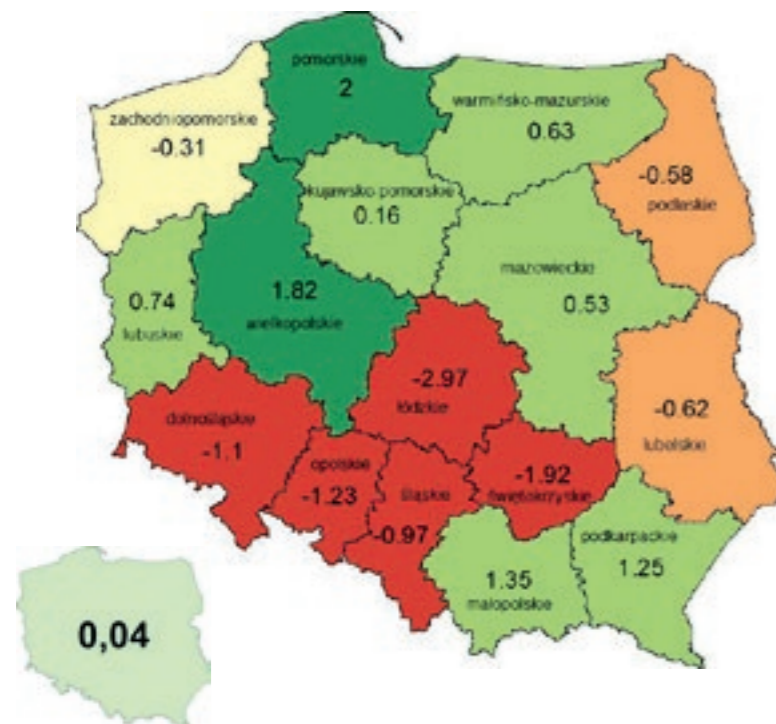
³ Dzieci w województwie małopolskim w 2012 r., Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych, Urząd Statystyczny w Krakowie [http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/krak/ASSETS_2013_dzieci_2012_1.pdf - 05.06.2013 r.]

⁴ Przyrost naturalny to różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie

⁵ Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski... oraz dane ze strony www.demografia.stat.gov.pl

⁶ Współczynnik dzietności: oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15 - 49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku.

Mapa 1. Przyrost naturalny na 1000 osób w województwach w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS [www.demografia.stat.gov.pl - 08.07.2013]

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku, w Małopolsce żyje 916,9 tys. rodzin, w tym 705,4 tys. rodzin z dziećmi. Liczba małżeństw z dziećmi w Małopolsce wynosi 492,1 tys., liczba partnerów z dziećmi to 6,9 tys. Ponadto w Małopolsce mieszka 178,3 tys. samotnych matek z dziećmi oraz 28,1 tys. samotnych ojców.

Według tych samych wyników, przeciętna liczba osób w polskim gospodarstwie domowym wynosi 2,82. Jeżeli przyrównać te dane do wspomnianych wyników z ogólnopolskich badań, które wskazują, iż 81 proc. społeczeństwa pragnie mieć przynajmniej dwójkę dzieci, zauważamy iż deklaracje póki co pozostają w rozbieżności do realiów. W roku 2012 w Małopolsce urodziło się 35 117 dzieci (o 1,1 proc. mniej niż w 2011 roku), co daje wynik

42 dzieci na 1000 kobiet w wieku 15-49 lat. Pięć powiatów (brzeski, chrzanowski, dąbrowski, olkuski i tarnowski) osiągnęło wyższe niż w roku poprzednim wskaźniki nowo narodzonych dzieci, które wyniosły od 9,3 do 11, jednak pozostają one niższe niż wynik np. powiatu limanowskiego, gdzie wskaźnik urodzeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł 12,8. Dla prawie połowy kobiet, które w 2012 r. urodziły dziecko (47 proc.) był to pierwszy potomek, dla 37 proc. było to drugie dziecko, a dla 12 proc. - trzecie⁷.

Nie ulega wątpliwości, że z dekady na dekadę w naszym kraju zachodzą znaczące zmiany demograficzne, będące wynikiem wyborów dokonywanych przez kolejne pokolenia wchodzące w dorosłość. Z pewnością (nieopublikowane jeszcze) szczegółowe wyniki z ostatniego narodowego

⁷ Dzieci w województwie małopolskim...

spisu ludności przyniosą nam nowe spostrzeżenia i wnioski, które będą pomocne przy kształtowaniu państwowej i regionalnej polityki prorodzinnej.

Anna Kiedrowska

Projekt Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej

www.politykaspoleczna.obserwatorium.malopolska.pl

es.O.es

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

Projekt: Akademia Rozwoju Ekonomii Społecznej - Etap I

Projekt: Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej

Projekt: Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej

Projekt: Pomocna dłoń pod bezpiecznym dachem

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekty współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ

Przygotowujemy kadry pomocy i integracji społecznej do nowych wyzwań, motywujemy do działań w obszarze profilaktyki wykluczenia społecznego oraz pomagamy w efektywnym wykorzystaniu środków funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

poprzez:

STUDIA PODYPLOMOWE I SPECJALIZACJE

podnoszące kwalifikacje i umiejętności zawodowe kadry pomocy społecznej

W zakresie:

- mediacji rodzinnych
- interwencji kryzysowej
- gerontologii społecznej
- szkoleń specjalizacyjnych I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny

DORADZTWO

indywidualne lub grupowe realizowane osobiście, pisemnie, telefonicznie lub za pomocą Internetu, świadczone przez członków zespołu projektowego, konsultantów zewnętrznych oraz konsultantów ds. realizacji projektów EFS

W zakresie:

- budowania partnerstw publiczno-społecznych w regionie
- stosowania przepisów prawa zamówień publicznych
- monitoringu i ewaluacji w projektach systemowych
- wprowadzania danych do systemu PEFS
- rozliczania projektów systemowych w ramach działania 7.1.1 i 7.1.2
- upowszechniania pracy socjalnej
- wdrażania indywidualnych planów wsparcia i aktywizacji mieszkańców/ uczestników placówki
- rozwiązywania problemów mieszkańców/ uczestników placówki nadużywających alkohol

SZKOLENIA

doskonalące i podnoszące umiejętności zawodowe kadry pomocy społecznej

W zakresie:

- przepisów prawa i zarządzania jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej
- aktywnej integracji
- zarządzania projektem

WIZYTY STUDYJNE

organizowane w formie spotkań wyjazdowych w celu wymiany doświadczeń i promocji dobrych praktyk w obszarze pomocy społecznej

DZIAŁALNOŚĆ REGIONALNEJ PLATFORMY WSPÓŁPRACY

powołanej, aby integrować środowiska pomocy społecznej i pracować nad efektywnymi metodami przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Grupy tematyczne w ramach RPW:

- Grupa ds. Ośrodków Interwencji Kryzysowej
- Grupa ds. przeciwdziałania przemocy
- Grupa ds. systemu pieczy zastępczej
- Grupa ds. wspierania rodziny
- Grupa ds. współpracy ośrodków pomocy społecznej/powiatowych centrów pomocy rodzinie z powiatowymi urzędami pracy

Potrzebujesz doradztwa, szukasz odpowiedniego szkolenia dla swojej kadry, zadzwoń lub napisz do nas. Nasz zespół doświadczonych konsultantów udzieli profesjonalnego wsparcia.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

Projekt Szkolenie i doskonalenie kadr pomocy społecznej

ul. Lea 112, 30-133 Kraków

e-mail: szkoleniapokl@rops.krakow.pl

tel.: 12 639 14 40

